лютий / березень 1997 р.
February / March 1997

Промінь

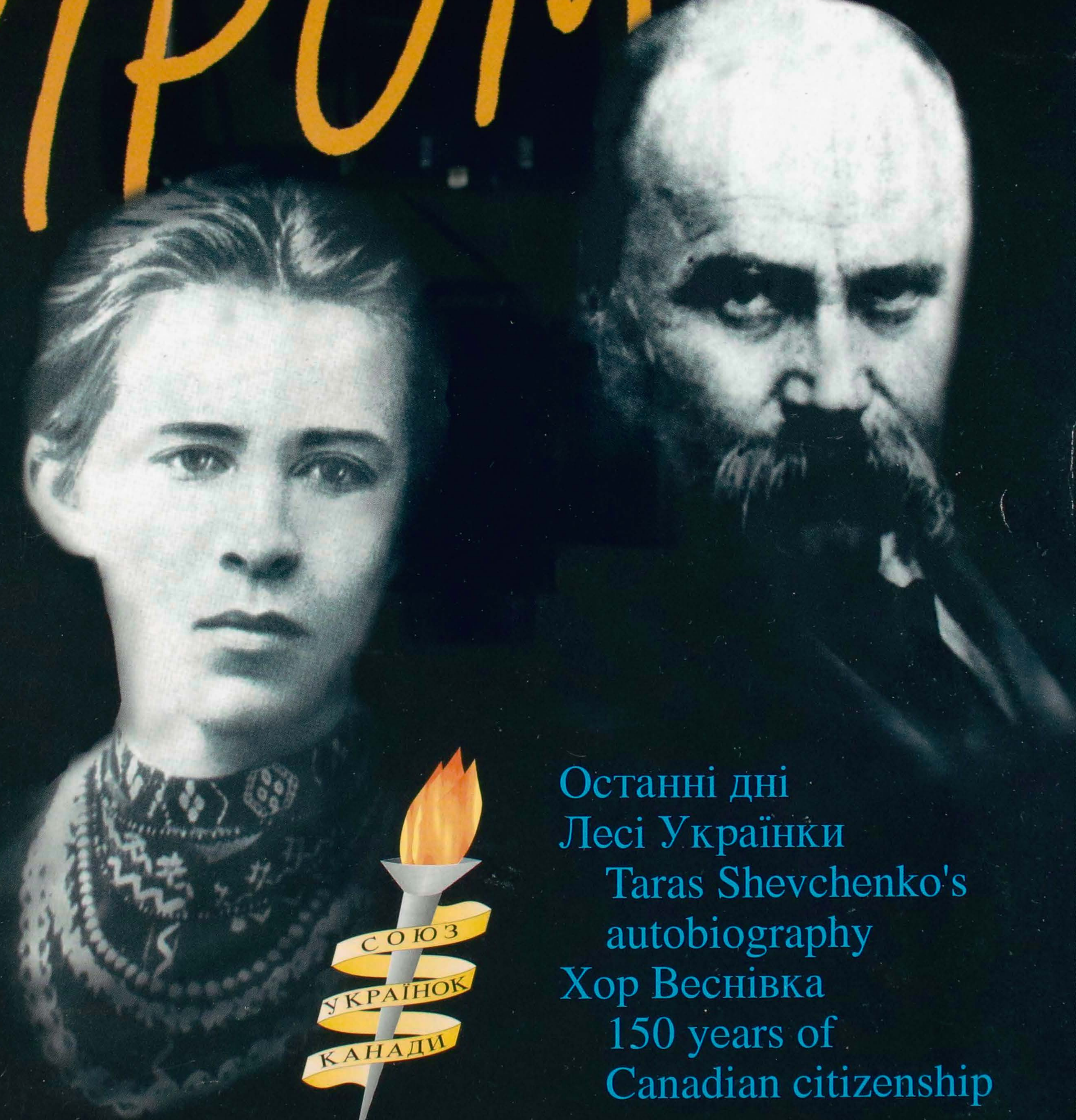

Союз Українок Канади

Останні дні Лесі Українки

Taras Shevchenko's autobiography

Хор Веснівка

150 years of Canadian citizenship

ПРОМІНЬ
РІК XXXVII ЛЮТИЙ/БЕРЕЗЕНЬ Ч. 2
видає
СОЮЗ УКРАЇНОК КАНАДИ
Виходить раз у місяць

Редактор - Орися Сушко
Редактор англомовної частини - Оксана Арсено

Редакційна Колегія:
Добр. Катерина Бублик
Олена Гринь
Галя Липка
Галина Мельник-Марко
Референтка Променя - Галя Щерблюк
Адміністратор - Уляна Криворучко

Річна передплата в Канаді - $20.00
Передплата до інших країн - US $25.00
Одне число - $2.00

Редакція застерігає собі право скорочувати та поправляти надіслані матеріяли

PROMIN
Box 73016
Limeridge Mall Postal Outlet
Hamilton, Ontario, Canada
L9A 5H7
Tel.: 905-312-4742 Fax: 905-524-5362
e-mail - isushko@netinc.ca

PROMIN
published monthly by
UKRAINIAN WOMEN'S ASSOCIATION OF CANADA

VOL. XXXVI February/March No. 2

Editor - Oryisa Sushko
English Editor - Oksana Arseneault
Editorial Committee:
Dobr. Kateryna Bublyk
Olena Hryn
Halia Lypka
Halyna Melnyk-Marko
Promin Convener - Helen Scherbluk
Administrator - Ulana Kryworuchko

Subscription in Canada - $20.00
Other Countries - US $25.00
Single copy - $2.00

The editors reserve the right to edit submitted materials

Publication Mail
Registration No. 1925
International Standard Serial number
ISSN 038021-40

Printed by Speedy Printing
Hamilton, Ontario, Canada

ЗМІСТ CONTENTS

Редакційна............2
Editorial

Леся Українка............4
Lesia Ukrainka

Із світу............11
Around the World

День Матері............12
Mothers' Day

Тарас Шевченко............13
Taras Shevchenko

Від Експертів............18
From the Experts

Жіночі постаті............19
Women of Influence

Нашим найменшим............21
For our Children

Референтури............23
Convener's Corner

Міжнародна Жіноча Рада............24
International Coucil of Women

Громадська Хроніка............25
Community Events

Життя і Культура............34
Life and Culture

Укр. Музей Канади, С.У.К............35
Ukr. Museum of Canada, UWAC

Фолкльор............36
Folklore

СУС З'їзд............38
National CYC Convention

Конференція КУК............38
National KYK Conference

Мистецтво............39
About the Arts

Вісті з Централі............41
News from the National Office

Для Сеніорів............43
Senior's Page

Квіти Незабутнім............44
In Memorium

Пресовий Фонд............46
Press Fund Donations

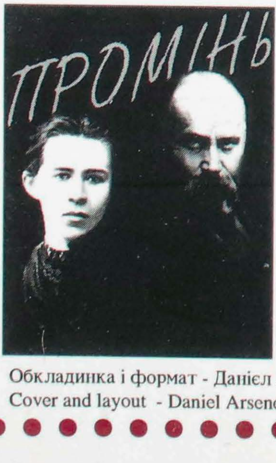

Обкладинка і формат - Данієл Арсено
Cover and layout - Daniel Arseneault

Редакційна

Editorial

В числі Променя за місяць січень, 1997 р. Ви довідалися про те, що редакція журналу „Промінь" перенесена на Схід Канади. Як було згадано, прохання від пані Олени Гринь, щоб її звільнити від обов'язків редактора було висловлено централі вже давніше і властиво це прохання було довершене листом, якого Ви читали минулого місяця.

При цій нагоді висловлюю щиру подяку пані Олені Гринь і членкам Центральної Управи за довір'я, заохочення і підтримку перебрати важливу і відповідальну працю редактора Променя, органу Союзу Українок Канади. Завдяки заслугам довголітньої і заслуженої редакторки пані Наталії Когуської а останніх сім років під вмілим редагуванням пані Олени Гринь наш журнал здобув велике признання, не тільки серед нашого членства, але в загальному українському суспільстві в Канаді, США і в Україні. Отож продовжувати їхню працю є колосальний визов для мене. Я готова докласти всі свої зусилля, щоб затримати журнал на тому високому рівні на якому він сьогодні являється.

Вітаю до співпраці Оксану Арсено, англомовного редактора, і також Редакційну Колегію - Добр. Катерину Бублик, Олену Гринь, Галю Липку і Галину Мельник-Марко. Рівнож вітаю Уляну Криворучко адміністратора журналу і нову референтку Променя Галю Щирблюк.

Із перенесенням видання ми вносимо деякі зміни. Як підкреслила пані Олена Гринь у свойому листі до нас, прийшов час реорганізувати журнал. Маємо на увазі поступово це робити. Ми перейшли на повну компютерну систему, тобто "desk-top publishing", де редактори самі готують ввесь зміст журналу, включно із вложенням знимок, поки передають до друку. Це уможливить нам увести деякі зміни у форматі, а також вживання кольорів, які напевно Вам подобатимуться. Ми також додали деякі нові розділи, щоб зацікавити ширше коло читачів.

„Промінь, це соняшне світло, що проникає в найглибші закути, освітлюючи й огріваючи все собою на що лише упаде."

Хоч міняємо технічу продукцію журналу і дещо поширюємо теми в ньому, ми не міняємо його основні цілі і завдання, які виразно окреслені в редакційній статті пані Наталії Когуської в першому числі журнала в січні, 1960 р. Особливо чудово і з великим почуттям в цій статті подано пояснення назви журнала, яке символізує його завдання і напрямні. *Цитую:* „...Промінь, це соняшне світло, що проникає в найглибші закути, освітлюючи й огріваючи все собою на що лиш упаде. Під ласкавим промінням сонця все в природі цвіте і дихає здоров'ям, сповнене кольору і блеску. Проміння сонця несе день і підводить людей до праці, до чину. Промінь завжди чистий, світлий, а упавши на дорогоцінні речі, грає райдугою кольорів. В символічному значенні завдання цього нашого проміння є також проникати в найглибші частини нашого національного організму, освітлювати й огрівати душу, і тих, що утомлюються на ниві громадської праці, і тих що з незалежних від них причин не мали змоги увійти в український громадський рух, щоб служити народнім ідеалам. Під ласкавим промінням нашого журнала хай формується світогляд український і хай він буде здоровий, сильний, сповнений краси і сили. Промінь хай буде днем, що кличе нас до діла, до спільної творчої народної праці......" На цій основі журнал виходив 37 років і буде далі продовжуватися.

Звертаємося до всіх управ відділів Союзу, а зокрема до референток Променя, щоб допомогли у розповсюдженні журналу - приєднувати нових передплатників, пригадувати про поміщення дописів із імпрез, заохочувати членок виробляти журналістичний хист, та ангажувати підприємців і професіоналістів підтримувати журнал фінансово своїми оголошеннями.

Промінь є наш журнал і від усіх нас залежить його існування. Закликаю всіх читачів дальше підтримувати журнал „Промінь" з таким самим запалом віри в його майбутність з яким він просвічував нам шлях до цього часу.

Орися Сушко

Редакційна Editorial

Welcome to a new era of Promin. As we move toward the 21st century, Ukrainian Orthodox women in Canada are faced with countless new issues and challenges. It is as though the passage of time renders our lives more and more complex every day. At the same time that the world offers new and exciting opportunities for us to experience, it is vital not to let the treasures of our heritage slip through our fingers. Promin has played an important role in perpetuating our heritage for 37 years, sowing the seeds from which future generations of Ukrainian Orthodox women will carry on the traditions of our rich culture.

Promin has taken a new direction in format, with the intent of retaining the solid foundation built by previous editorial boards. To this foundation, we have added new sections and a new style. In doing so, we hope to expand our readership, and ultimately our Ukrainian Women's Association of Canada (UWAC) membership, by broadening the content of Promin, in both English and Ukrainian.

Language is the undisputable cornerstone of a culture. However, it is a simple fact that young Ukrainians are not learning the language of their heritage to the extent that previous generations did. In order to include in our readership Ukrainian women who are not fluent in Ukrainian, and to expose as many women as possible to the activities and traditions of the UWAC, it is important to maintain a balance of both languages throughout Promin.

We need to encourage the study of Ukrainian, but at the same time, we must assure all of our potential membership that they are welcome in our organization and will be valued for their skills and contributions, no matter what their language preference is. It is crucial that all young women entering into the warm kinship of the UWAC feel as welcome as I have since I joined two years ago, after having spent many years in CYMK. The severe lack of a younger membership is frightening, and in order to move forward into a future that does justice to our glorious past, we must find ways to encourage the young women of our parish communities to become involved. These are the days of hectic lifestyles and 28-hour days — time never seems to be on our side. New members need to feel confident that whatever contribution they are able to make is appreciated.

It is my hope that this new page in the history of Promin will continue to play a role in the development of our heritage in Canada, and will continue to unite Ukrainian women across the country. By doing so, we extend our kinship across the globe, sharing ideas and helping our sisters in Ukraine strengthen their roots in their homeland and their bonds with us.

I look forward to any comments or suggestions you have on any section in the journal. Promin is for each and every one of us, and we will always strive for it to be driven by the ideas and needs of us all.

Thank you for the opportunity to be a part of this wonderful tradition.

-- *Oksana Arseneault*

Oksana Arseneault

ЛЕСЯ УКРАЇНКА - СПОГАДИ

У відтворенні образу Лесі Українки спогади відограють особливо важливу ролю, бо досі нема ні наукової біографії або літопису життя й творчості, ні біографічної деталізованої канви життя і творчого шляху поетеси. Відомості, що подаються в підручниках, хрестоматіях, окремих нарисах і розвідках, далеко неповні. Взагалі скласти біографію Лесі Українки не легко.

Життя її минало у безперестанному подорожуванні по місцях лікування служби її чоловіка Климента Квітки. Якщо не брати до уваги період дитинства, то з решти тридц'яти років життя вона мало коли проживала на одному місці більше 8 - 10 місяців. Постійні роз'їзди і зміна мешкання не сприяли її тісному знайомству з культурним оточенням з письменниками та видавцями. У розквіті творчості, коли надійшли визнання й пошана, поетеса мала зовсім обмежену можливість спілкуватися з ними, не кажучи вже про те, щоб активно й сис--тематично брати участь у громадському житті. Не слід забувати й того, що Леся Українка була письменницею забороненої, перслідуваної літератури національно поневоленої країни, що їй доводилось писати напівлегально, друкуватися з великими труднощами та й то переважно за межами рідного краю.

За таких обставин для більшості людей, котрі її зустрічали, вона була просто собі Лариса Петрівна Косач, а після одруження Квітка - особа, що безперестанно мандрувала і нічим особливим себе не виказувала. Навіть в останні роки, коли вже були надруковані основні її твори, Ларису Квітку в тому середовищі, де вона жила, мало знали як письменницю.

Леся Українка з матірю, Оленою Пчілкою
фото 1890-х років

Характерним з цього погляду є зауваження Лесиного учня Миколи Охріменка. У своїх спогадах він каже, що у нього склалося яскраве враження про те, що ім'я Лесі Українки було досить популярним уже в ті роки серед української інтелігенції. Він не раз чув її ім'я у своїй родині, зокрема, згадувалось воно в листах його тітки, що перебувала на засланні Вологодській губернії. Одначе, проживши майже півроку поряд з Ларисою Петрівною на одній віллі, навчаючись у неї французької мови, Охріменко довго не знав, що вона - писменниця Леся Українка.

Якщо за цих тривалих, безпосередніх зносин Охріменко не знав, що Лариса Петрівна Квітка - це письменниця Леся Українка, що можна сказати про зустрічі короткочасні, випадкові?

Невелика кількість мемуарних матеріалів про Лесю Українку пояснюється також війнами та соціальними катастрофами, що передчасно звели в могилу багатьох очевидців, котрі могли б написати цінні спогади з життя поетеси. Хоч спогади справді нечисленні, цінність від того не зменшується, а значення не втрачається. Бо ці спогади є дуже важливими, і часто єдиним джерелом в освітленні важливих етапів життя поетеси. В цьому репортажі подаємо дуже цікаві спогади про її останні роки життя а особливо її похорон.

Підчас останнього короткого перебування в Києві, оправившись трохи від своїх болів, Леся Українка навіть побувала раз у клубі „Родина" , де на її честь було влаштовано концерт з її творів силами старших учнів школи М. Лисенка. Було виставлено її діалог „Айша і Магомет". Після концерту вона в тісному колі зустрілася із своїми друзями та прихильниками і навіть виступила з промовою на тему зростання української культури. Потім через Одесу виїхала морем на Кавказ, до Кутаїсі, де її чоловік Климент Квітка працював урядовцем судового відомства.

Через деякий час у Київ прибуло повідомлення, що хвороба поетеси ускладнилась. Мати й сестра негайно виїхали до хворої. Консиліум лікарів виявив, що туберкульоз нирок переки

нувся на ближчі органи, а згодом охопив і весь організм. Хвору перевезли до Сурамі, в санаторій кліматичної станції. Та всі заходи виявилися марними, хвора танула з кожним днем, і 19 липня 1913 р. поетеси не стало.

20 липня (2 серпня за новим стилем) в київській газеті „Рада" з'явилось сумне повідомлення. В широкій, на всю сторінку, чорній рамці писалось: „19 липня в Сурамі на Кавказі упокоїлась після тяжкої недуги Леся Українка (Лариса Петрівна Квітка), про що редакція Ради з жалем сповіщає українське громадянство". Такі оповістки газета вміщала щодня, аж до самого похорону, а також статті та некрологи, вірші, присвячені великій дочці українського народу.

25 липня (7 серпня) у газеті з'явилось повідомлення: „Сьогодні в 11-ій год. ранку прибуває в Київ тіло Лесі Українки. Через те, що роди -ні покійної треба упорядкувати похорон, сьогодні ховати тіло не будуть.

Вчора прибула до Києва мати Лесі Українки, письменниця Олена Пчілка. Родина померлої писменниці переказує, що Леся Українка не раз за життя висловлювалась проти металічних вінків над трупою мертвих, а що смерть їй погрожувала, то говорила, що не хотіла б, якби хтось задумав покласти металічного вінка над її трупою" .

До приходу пасажирського поїзда, з яким прибувало тіло поетеси, почали збиратись на пероні вокзалу родичі і близькі померлої з букетами та вінками з живих квітів. До поїзда було причеплено спеціальний грузовий вагон, в якому знаходився ящик з трупою. З'явився поліцейський пристав з помічниками і розпорядився відтиснути зустрічаючих з перону, а вагон відчепити і загнати в тупик на запасні колії. Це розпорядження викликало обурення всіх присутніх, і після енергійних протестів, десь так після 12 год., з вагона було знято пломби, трупу вийняли з ящика, присутні вкрили її квітами та вінками. А через

Леся Українка з братом Михайлом
фото 1889 р.

годину народу стало ще більше, дехто почав виступати з промовами, але поліція заборонила мітинг, вагон знову закрили, а присутнім запропонували „честю розійтись". На 26-го липня було призначено похорон. У київських газетах було повідомлено маршрут, по якому мала пройти похоронна процесія. На похорон прибуло багато делегацій з різних міст та сіл України і навіть із закордонної тоді Галичини.

Поліція налякана торішнім грандіозним похороном М. Лисенка, боялась, що і цей похорон може обернутись у демонстрацію, тим більше, що він відбувається навіть не за церковним обрядом і носить чисто громадянський характер. Тому поліція перш за все заборонила нести труну на руках, як то хотіло зробити громадянство, заборонила нести вінки і, нарешті, промови і будьякі співи, навіть „Вічну пам'ять", яку студенти універси-тетського хору почали співати, йдучи перед трупою.

Похід по бульвару теж було заборонено. Поліція намагалась направити процесію по малолюдній Жилянській вулиці. Після довгих переговорів з приставом врешті було дозволено похід по Маріїнсько-Благовіщенській вулиці і то лише тому, що там жила мати померлої. Вінки, розуміється, не могли вмістити на двох катафалках. Їх несли в руках без всякого ладу, а потім поступово почали лаштуватись у ряди, але іти на скандал поліція вже не зважалась. Процесію спрямували по Кузнечній вулиці. Це робилось для того, щоб обминути театр Садовського, де зібралося дуже багато народу і могла виникнути демонстрація, як це було на похороні М. Лисенка. Учасники процесії почали обурюватись поведінкою поліції, і дійшовши до Ділової вулиці, демонстративно повернули на Васильківську (тепер Червоно-армійська), яка вся була

заповнена народом, що йшов на зустріч похорону, розштовхуючи ряди поліції.

„..і всі присутні почали співати „Вічную пам'ять", і співали не три рази як потрібно, а безконечно довго, поки опускали в яму труну ..."

Біля Залізничного мосту, вистроївшись у кілька рядів, поліція пропустила тільки катафалки та родичів, а решту затримала. Але, незважаючи на ці заходи, на кладовищі вже було повно народу і безліч поліції. На воротах старого Байкового кладовища процесію зустрів з хрестом у руках священик кладовища і повів жалібний похід до могили. священик над труною прочитав належну молитву, яка закінчувалася словами: „й сотвори ій вічную пам'ть", і всі пристуні почали співати „Вічную пам'ть", і співали не три рази як потрібно, а безконечно довго, поки опускали в яму труну і насипали могилу і вкрили її вінками та квітами.

Тут уже поліція була безсилою. Вона тільки припиняла спроби говорити промови. А „Вічна памя'ть", тисячоголосого хору невпинно лунала в безмежному просторі, як нерушима клятва, що народ буде вічно пам'ятати свою велику поетесу.

Один із працівників театру Садовського, М. П. Старицький склав щось на зразок вірша, присвяченого пам'яті поетеси, якого хотів прочитати замість промови, але пристав, переглянувши вірш, заявив, що без дозволу поліцмейстера читати не дозволить. На всі докази, що вірш не політчний, пристав уперто тердив що не має права дати дозвіл. Текст цієї невиголошеної промови ось такий:

На дочасну труну Лесі Українки

Над степом безмежним
Над морем глибоким
Літала могутня Орлиця,
Летючи співала,
Орлів закликала
До сонця крізь хмари пробиться.
Щугала між хмари,
Гриміла громами,
Веселкою радісно грала -
І раптом упала
На скелі високі
Над морем глибоким
І гордо, велично сконала ...
У співі згоріла
В невтомному льоті
Згорнулись могутнії крила,
Уста заніміли
Склепилися очі,
І ніч небуття наступила,
Нескінчена пісня урвалась.
А звуки голосять-ридають,
Від хмари до хмари літають,
То стогоном-громом,
То жалібним дзвоном
Над морем невпинно лунають.

Мир і покій ії
многострадальному тілу,
Вічна пам'ять, нев'януча слава
ЇЇ невмирущим пісням.

Київ 3/VIII - 1913 р.

„Спогади про Лесю Українку", Видавництво Художної Літератури <Дніпро>, Київ, 1971

ВЕЛИКОДНІ ПРИВІТИ

Пригадуємо присилати Великодні поздоровлення до поміщення у Промені до 25-го березня.
Великдень цього року припадає на 27-го квітня. Також просимо звертатися до різних підприємств і професіоналістів у Ваших околицях, щоб вони подали свої поздоровлення із цієї нагоди.

Ціна оголошень
1/4 сторінки - $35.00
1/2 сторінки - $60.00
1 сторінка - $100.00

Просимо присилати позодоровлення на нижчеподану адресу:
Promin
P. O. Box 73016
Limeridge Mall Postal Outlet
Hamilton, ON L9A 5H7

Галя Щерблюк, Референтка Променя

НА РОКОВИНИ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

Колись нашу рідну хату
Темрява вкривала,
А чужа сусідська хата
Світлами сіяла.

Та минав ти, наш Кобзарю,
Чужії пороги,
Орав свою вбогу ниву,
Рідні перелоги.

Гомоніла твоя кобза
Гучною струною,
В кожнім серці одбивалась
Чистою луною.

Спочиваєш ти, наш батьку,
Тихо в домовині,
Та збудила твоя пісня
Думки на Вкраїні.

Хай же промінь твоїх думок
Поміж нами сяє,
<Огню іскра великого>
Повік не згасає!

Щоб між нами не вгасало
Проміння величне,
Ти <поставив на сторожі>
Слово твоє вічне.

Ми, як, ти, минати будем
Чужії пороги,
Орать будем свої ниви,
Рідні перелоги.

Скрізь плач, і стогін, і ридання,
Несмілі поклики, слабі,
На долю марні нарікання
І чола, схилені в журбі.

Над давнім лихом України
Жалкуєм-тужим в кожний час,
З плачем ждемо тії години,
Коли спадуть кайдани з нас.

Ті сльози розтроюдять рани,
Загоїтись їм не дадуть,
Заржавіють від сліз кайдани,
Самі ж ніколи не спадуть!

Нащо даремнії скорботи?
Назад нема нам вороття!
Берімось краще до роботи,
Змагаймось за нове життя!

Леся Українка

CONTRA SPEM SPERO

Гетьте, думи, ви хмари осінні
Тож тепера весна золота!
Чи то так у жалю в голосінні
Проминуть молодії літа?

Ні, я хочу крізь сльози сміятись,
Серед лиха співати пісні,
Без надії таки сподіватись,
Жити хочу! Геть думи сумні!

Я на вбогім сумнім перелозі
Буду сіять барвисті квітки,
Будуть сіять квітки на морозі,
Буду лить на них сльози гіркі.

І від сліз тих гарячих розтане
Та кора льодовая, міцна,
Може, квіти зійдуть, і настане
Ще й для мене весела весна.

Я на гору круту крем'яную
Буду камінь важкий підіймать
І, несучи вагу ту страшную,
Буду пісню веселу співать.

В довгу, темную нічку невидну
Не стулю ні на хвильку очей,
Все шукатиму зірку провідну
Ясну владарку темних ночей.

Так! я буду крізь сльози сміятись,
Серед лиха співати пісні,
Без надії таки сподіватись,
Буду жити! - Геть думи сумні!

Леся Украіка своїми високо-мистецькими поезіями та поемами здобула собі визначне місце в літературі України. Невилікувальна в тих часах хвороба, завчасу перервала її повну краси творчість.
Її Лісова пісня залишиться назавжди співом чудової волинської природи. Короткий вірш „Contra Spem Spero" є гимном оптимізму в перемогу.

SMOKE
(an excerpt)

We came into the suburbs. Gloomy,
blackened, stood the houses there,
impoverished and grim. On these dwellings,
to windows tattered curtains clung, like
misery
that can't be forced through windows or
through doors,
and from the windows, somewhat like
specters, peered
the pallid faces of those within ensnared.
And over all that smoke, that drifting smoke,
that doesn't burn the eyes, that doesn't
smother,
Only the clear, blue sky it covers
And steals from folk the happy sunlight,
drinks blood from the cheeks, extinguishes
man's sight,
blackens the attire, turns pale the face
and every color to shades of gray equates...

-- *Translated by Mary Skrypnyk*

HOPE

Lesia Ukrainka's first verse, written in 1880, when she was nine years old. It was first published in the "Zoria" magazine in 1887.

Ill fortune and bondage are all that I own,
Sustaining me now is but hope, hope alone.

The hope of returning once more to Ukraine,
To see that dear land of my birth once again;

To see once again the blue Dnipro and shore, --
Then to live or to die, it will matter no more;

To gaze at the steppe, at its funeral mounds,
For the last time to dream, to think ardent
thoughts...

Ill fortune and bondage are all that I own,
Sustaining me now is but hope, hope alone.

-- *Translated by Mary Skrypnyk*

Леся Українка
Feature

LESIA UKRAINKA

The aim of this article is to give the reader a brief biographical sketch of this remarkable personality, with the hope that it will stimulate a further interest in Lesia Ukrainka's life and works. To begin with, even a superficial acquaintance with her is a personal achievement as it gives us an insight into her attitude toward life. To love one's country, people and culture, to be courageous, to hope when there is no hope, to love life and to live it usefully and fully are some of the themes expressed by Lesia Ukrainka, which if practiced by every Ukrainian, should assist greatly in developing and perpetuating positive directions for the Ukrainian global community.

Larysa Kosach, better known by her pseudonym, Lesia Ukrainka, was born on February 27, 1871, in the town of Zviahlo, in the beautiful forest lands of Northern Ukraine, the region of Volynia.

It was her good fortune to have been born into a family where learning and culture were held in great respect. Her father was a learned, well-to-do land owner, while her mother, Olha, a sister of the Ukrainian scholar and historian Mychailo Drahomaniv, was herself a writer who wrote under her pseudonym, Olena Pchilka. It is to this devoted and conscientious mother that Lesia Ukrainka owes her early literary interest and success.

In order to appreciate the role which Olena Pchilka played in her daughter's literary development and outlook on life, we must take a quick glance at the condition in Ukraine at that time. Ukrainian national freedom was at its lowest ebb. Since the fall of Hetman Mazeppa at the battle of Poltava in 1709, Moscow, in her savage attempt to become the undisputed owner of the "breadbasket of Europe", waged an incessant battle against the Ukrainian national expression, trying to convince not only the Ukrainians themselves but the entire world that Ukrainians were "Little Russians", speaking the "Little Russian" language. In 1863, the Russian minister, Count Valuyev, issued a decree stating "that there never was, is not now, and never will be a Ukrainian language". In 1876, an Imperial ukase prohibited the printing of Ukrainian books (except "innocent" narratives). Using the name "Ukraine" was banned and "Little Russia" was to be used compulsorily instead. No plan to smother the spirit of a culturally rich people could have been more viciously devised. For besides banning the formal use of the language, it also scorned and derogated the Ukrainian culture, claiming it to be fit only for the illiterate peasants -- a cunning method to discourage youth from taking pride in their cultural heritage. This often produced the results desired by Moscow, and many members of the Ukrainian upper classes incited by personal ambition acquiesced and served the assassins of their nation.

Being a woman of dignity, Olena Pchilka did not succumb to the lures or threats of the foe. She had faith in her countrymen and she loved the Ukrainian culture too deeply to allow it to be extinguished by its enemies. She fought as best she could, convinced that this temporary hardship would pass, just as the onslaught of the Tatars, the Turks, and the Poles, who ravaged Ukraine but failed to destroy her people.

Olena Pchilka also knew that the ideal place to fight the Russian threat was right in her own home, since the home is the only haven of a culture and its language when that culture is faced with destruction. And so she took special pains to rear her children in a pure Ukrainian atmosphere. She took them to the village where the children would be in close contact with the common people who remained faithful to their native language. It was in this environment that Lesia Ukrainka became well acquainted with Ukrainian language, folklore and song. She learned to understand and love her countrymen whose final liberation became an ideal which inspired her to write her most powerful poetry.

M. P. Drahomaniv,
Lesia Ukrainka's uncle
photo - 1860

At the age of twelve, before she fully understood the meaning of the struggle for national independence, Lesia Ukrainka fell prey to tuberculosis, which plagued her until it terminated her prolific young life. From now on, Lesia faced life fighting two battles --

one for her health, and one for the national existence of her people.

Although this year meant doom for her health, it meant success for her as a poet. Her first poem, "Hope", was published in a Galician newspaper. Although Galicia was outside of the Russian jurisdiction, Olena Pchilka still used a pseudonym for her daughter as a safety measure, and this pseudonym Lesia continued to use throughout her life.

Unvanquished by poor health, Lesia continued her studies, guided by her mother. Possessing a flair for languages, she mastered nine languages in all, an achievement which gave her a first hand introduction to the literature of the languages she studied. Her uncle, Mychailo Drahomaniv, who exerted great influence on the contemporary Ukrainian youth, was also instrumental in Lesia's literary development. Living in exile, he corresponded with Lesia, forming her political opinion and guiding her studies until 1894 when she visited him in Sophia, Bulgaria, where he was professor of history. His death five months later terminated her studies.

Soon her young, enthusiastic life would have been spent teaching and working for the public good. Instead she was forced to travel from one health resort to the next. In 1897, she underwent a surgical operation in Berlin; in 1901, tuberculosis struck her lungs. In a desperate search for health, she went to the Carpathians where she personally met the Ukrainian novelist, Olha Kobylanska, and Ivan Franko, who penned this classic description of her in 1898: "...on reading the flabby and spineless writings of our contemporary Ukrainian litterateurs and comparing them with these bold, alert, vigorous, and at the same time simple and straightforward poems of Lesia Ukrainka, one cannot resist the feeling that this fragile, invalid girl is almost the only man in all present-day Ukraine."

In spite of her precarious health, the poetess had a longing for her people and their companionship. On several occasions when her health slightly improved, she voluntarily worked for the society "Prosvita", struggling to put into practice what she preached. Soon after her marriage in 1907 to the musician, Klymynt Kvitka, her physical condition became more serious, driving her once again to Berlin where surgeons refused to operate and sent her to take refuge in the mild climate of Egypt.

During the last three years of her life, she was aware that the inevitable was not far off. Fighting desperately for her life, she worked against time, producing her greatest works within incredible short periods, as though fearing lest she pass away leaving her duty unfulfilled and her songs unsung. In one of her letters she says, "Who can tell how long my powers may still serve me? I am burning myself out bit by bit and some day I must go out for ever; no candle lasts eternally. Let my friends, however, continue to cherish the illusion that there is no end to this candle." In this last sentence, the poetess makes it obvious that she was conscious of the fact that she as a poet had a mission to fulfill: that she was an incentive to others who must not know of her hopeless condition.

The inevitable did arrive on August 1, 1913, at Surma in the Caucasus, cutting short a suffering but an invaluable life. Death proved its mastery but so did Lesia Ukrainka prove that man could rise above circumstances and perform miracles.

-- *Based on an article by Olenka Negrych, published in Promin, No. 2, 1960*

ДЕРЖАВНИЙ МУЗЕЙ ЛІТЕРАТУРИ УКРАЇНИ

Державний Музей Літератури України знаходиться в Києві в приміщенні пам'ятки архітектури кінця XIX ст. де в 1971 діяв один із найкращих приватних навчальних закладів - Колегія Павла Галагана. Тут в різний час працювали різні визначні академіки та юнаки, яким судилося зробити гідний внесок у розвиток вітчизняної науки. У бібліотеці колегії, меморіальне приміщення якої збережено, працював Іван Франко, а в 1886 році поет вінчався з Ольгою Хоружинськоюу у колегіатській Павлівській церкві.

Нині у залах музею розміщена експозиція, яка знайомить відвідувачів з літературним процесом на Україні від найдавніших часів і до наших днів. Представлено понад п'ять тисяч унікальних експонатів, серед яких першодруки, прижиттєві видання, рукописи, фотографії, меморіальні речі, твори образотворчого та декоративно-прикладного мистецтва.

Колекція музею нараховує понад 50 тисяч експонатів. серед реліквій рукописна книга XVI ст. <Ліствиця> Іоанна Лствичника, <Апостол> Івана Федорова, прижиттєві видання творів Івана Котляревського, Тараса Шевченка, Івана Франка, Лесі Українки, особисті речі Панаса Мирного, Ольги Кобилянсьської, Василя Симоненка, Олега Гончара та інші.

Окрасою музею є меморіальні куточки, пов'язані з іменами Остапа Вишні, Максима Рильського, Андрія Малишка та інших.

Museum of Literature of Ukraine
Державний Музей Літератури України

Apostle - Ivan Fedorova, 1576
Аполстол Івана Федорова
Львів, 1576 р.

Portrait of Wasyl Stus
Портрет Василя Стуса
Художник: В. Зарецький

Експозиція музею побудована за тематико-хронологічним принципом. На другому поверсі два розділи <Давня українська література> та <Українська література XIX - го. XX ст.> На першому поверсі предствлена українська література з 1917 року і до сьогодення.

Зали музею постійно поповнюються новими надходженнями, експозиція його оновлюєтся і перебудовується. Вміщено нові метеріали про життя і творчість письменників 20 - 30 років, імена яких повернуті нашій літературі. Поповнено експозицію, що розповідає про майстрів слова - щістдесятників, започатковано розділ „Література українсського зарубіжжя". Відвідувачі музею нині мають можливість познайомитися з творчістю Володимира Винниченка, Олени Теліги, Василя Стуса, Івана Світличного та інших письменників, досі мало відомих сучасному читачеві.

У музеї проводяться літературні зустрічі, прем'єри книг, вечори за участю провідних письменників, майстрів мистецтв, працюють школа народознавства, факультатив музеєзнавства, організовуються виставки. Для учнів також розроблено цикли лекцій та тематичні екскурсії.

Підчас подорожі в Україну в 1995-му р., я відвідала цей чувовий Музей і мала зустріч із директором. Раджу всім його відвідати коли будете в Києві. О.С.

HONOURING OUR MOTHERS!

May is the month in which we pay special tribute to our mothers. In celebration of this very important time of year, we invite you to share with us why your mother should be chosen as our "Honourary Mother" to be featured in the May issue of Promin.

Please forward your submission of 100 words or less, together with a photograph, to the attention of the Editor. The selection will be made by the Editorial Committee.

The mother who will be selected will receive a $25 gift certificate toward purchases in the UWAC National Office bookstore. The deadline for submissions is April 15th.

Good Luck!

ВШАНОВУЄМО СВОЇХ МАТЕРІВ!

У місяці травні, ми традиційно вшановуємо своїх матерів. Щоб гідно відзначити цей важливий день, ми запрошуємо Вас написати нам чому Ваша мама повинна бути відзначена в числі Променя за місяць травень.

Просимо прислати допис, 100 слів або менше, разом із знимкою до Редакції Променя. Редакційна Колеґія вибире допис для поміщення.

Мама, яка буде відзначена одержить посвідку на суму $25, яку зможе скористати, щоб купити речі в книгарні Централі Союзу Українок Канади.

Будьте Щасливі!

ЖІНОЧІ ПОСТАТІ В ЖИТТЮ ШЕВЧЕНКА

Шевченко з великою ніжністю і навіть з пієтизмом відносився до жінок і створив чудові жіночі постатті в своїх поемах, віршах, прозових творах і в малярстві. Одначе в особистому життю, хоч все мріяв про одруження і заложення власної сім'ї, з якою міг би жити „як у райочку", він не зазнав щастя. Стануло на життєвому шляху поета кілька жіночих постатей, кожна з них відмінна одна від одної, а всіх їх затемнює світляна хоч трагічна постать Оксани Коваленкової, першої ще дитячої любови малого Тараса. Трагічна тінь її неначе зависла над цілим життям поета і супроводжала його аж до могили.

Маленька кучерява дівчинка-ровесниця Тараса, Оксана Коваленко, була дочка сусідів. Вони ще маленькими вкупі бавились і „любилися", а потім одне одного й покохали.

Про ту дитячу любов Шевченко згодом писав:

„Ми вкупочці колись росли,
Маленькими собі любились,
А матері на нас дивились
І говорили що колись
Одружимо їх . . . "

Це мабуть Оксана була тією дівчиною, яка тоді, коли Тарас маючи 13 років, пас ягнята за селом і почувався самітним і бездомним, почав гірко плакати. Зненацька з'явилася перед ним Оксана (бо недалеко плоскінь вибирала), обтерла йому сльози чистим поцілунком. Тоді огорнуло його почуття щастя й вони разом погнали „чужі ягнята до води".

Оксана стала потім Шевченковою Беатріче. Її ім'я він надавав улюбленим героїням своїх поем, а її особиста трагічна доля стала трагедією його серця. У безрадісному житті Оксана була ясною зіркою, була джерелом яскравих переживань. Їй присв'ятив поет свою поему „Черниця Мар'яна".

„Чи правда, Оксано, чужа
чорнобрива,
І ти не згадаєш того сироту,
Що в сірій свитині, бувало,
щасливий,
Як побачить диво - твою красоту,
Кого ти без мови, без слова
навчила
Очима, душею, серцем розмовлять,
З ким ти усміхалась, плакала,
журилась,
Кому ти любила Петруся співать.
І ти не згадаєш . . .Оксано! Оксано!
А я й досі плачу і досі журюсь,
Виливаю сльози на мою Мар'яну -
На тебе дивлюся, за тебе молюсь,
Згадай, же, Оксано, чужа
чорнобрива,
І сестру Мар'яну рястом уквітчай,
Часом на Петруся усміхнись
щаслива,
І хоч так, як жарти, колишнє
згадай . . ."

В часі своєї другої подорожі в Україну (у вересні 1845 р.) довідався від свого брата Микити про страшну трагедію своєї кучерявої Оксаночки. Її звів приблуда - москаль. Вона мала від нього дитину, а потім покинута ним збожеволіла. Цю трагедію Шевченко змалював такими словами:

„. . . Помандрувала
Ота Оксаночка в поход
За москалями, та й пропала.
Вернулась, правда, через год,
Та що з того! З байстрям
вернулась,
Острижена. Було, вночі
Сидить під тином, мов зозуля,
Та кукає, або кричить,
Або тихесенько співає
Та ніби коси розплітає.
А потім знов кудась пішла:
Ніхто не знає, де поділась.
Занапастилась, одуріла . . . "

„З життя і творчости Тараса Шевченка"
Видавнича Спілка Тризуб, 1961

ЗАПОВІТ
ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

Величаво закінчується цею поезією збірка „Три літа"! Ледви чи написав коли який поет щось більш величне й могутнє, як Шевченків Заповіт. У трьох осьмивіршових зворотках, кованих неначе з криці, зберігається стільки краси й стільки любови до України, таке сильне бажання її волі, що ця поезія потрясає цілою душею читача і захоплює його цілого. При тім особа поета (хоч говорить він про себе в першій особі), десь неначе уступає на бік перед високим ідеалом волі України. Поетове бажання, щоб його поховати серед прекрасної української природи над Дніпром, викликане головно тим, що він хоче стояти на сторожі змагання земляків до волі, побуджувати їх до того. А для себе просить він тільки одного: щоб у вілній Україні тихим словом спомянути його, ідеолога вольної, нової Сім'ї.

В естетичній оцінці цієї поезії слід звернути увагу на її музичний бік, на кольоратуру вірша. Не з розмислом, але під впливом поетичної інтуїції, добирає мистець-поет таких слів, які своїми звуками, головно голосівками, достроюються до їх значення, змісту. Ця обставина в великій мірі причиняється до того сильного враження, яке робить на нас ця поезія.

Згадка про смерть викликає глухі тони в словах: „Як умру, то похвайте", які на спомин про любу поетові Україну перемінюються в радісні дзвінкі: „На Вкраїні милій". Сила Дніпрових порогів зілюстрована в вискозі „реве, ревучий". Завзятість і силу чується в вірші: „кров ворожу, отоді я ..." (подвійне „ро" і п'ять разів ужите „о"), що ще степенується в дальшому: „вражою злою кровю волю окропіте" (10 разів ужите „о" і „у" і два рази сильне „ра, ро"). Щиру молитву так і відчувається в мягкім „молитися". Повторення в римі слова „Бога" так гарно підкреслює протиставлення змісту при тотожности звуків. Дальше чується доброту й ніжність в ви слові: „І мене в сім'ї великій, в сім'ї вольній, новій", де так гарно дзвенять самі м'які тони в голосівках е, и, і (12 звуків).

Як умру, то поховайте
Мене на могилі,
Серед степу широкого,
На Вкраїні милій:
Щоб лани широкополі
І Дніпро, і кручі
Було видно, - було чути,
Як реве ревучий!

Як понесе з України
У синєє море
Кров ворожу . . . Отоді я
І лани, і гори -
Все покину і полину
До самого Бога
Молитися . . . А до того -
Я не знаю Бога!

Поховайте та вставайте,
Кайдани порвіте,
І вражою, злою кров'ю
Волю окропіте!
І мене в сім'ї великій,
В сім'ї вольній, новій,
Не забудьте пом'янути
Незлим тихим словом!

1845. 25. грудня
Переяслав

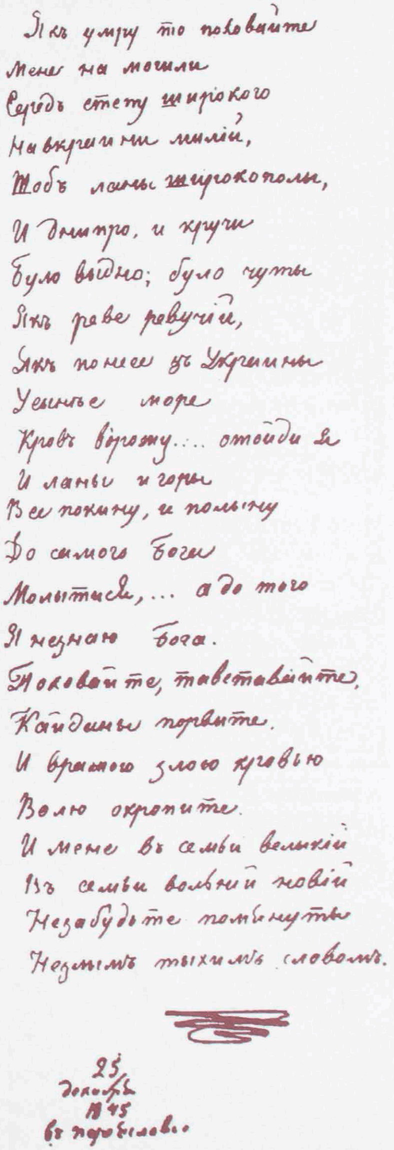
Якъ умру то поховайте
Мене на могили
Середь степу широкого
На вкраини милій,
Щобъ ланы широкополи,
И Днипро, и кручи
Було видно; було чуты
Якъ реве ревучій,
Якъ понесе зъ Украины
У синье море
Кровъ ворогу.... отойди я
И ланы и горы
Все покину, и полыну
До самого Бога
Молитися,... а до того
Я незнаю Бога.
Поховайте, тавставайте,
Кайданы порвите.
И вражою злою кровью
Волю окропите.
И мене въ семьи великій
Въ семьи вольній новій
Незабудьте помянуты
Незлымъ тыхимъ словомъ.

25 декабря 1845 въ Переяславі

„З життя і творчости Тараса Щевченка"
Видавнича Спілка Тризуб, 1961

Тарас Шевченко Feature

THE TESTAMENT

Shevchenko wrote this poem on December 25, 1845 at Pereyaslav, the city where the Hetman Bohdan Khmelnitsky had made the agreement with Moscow. Kostomariv, in publishing the first eight lines, gave it the title by which it is now generally known. The poem is one of the most famous of Shevchenko's works and was accepted as the keynote of the movement for independence in Ukraine.

When I die, O lay my body
In a lofty tomb
Out upon the steppes
unbounded
In my own dear Ukraine;
So that I can see before me
The wide stretching meadows
And Dnipro, its banks so lofty,
And can hear it roaring,
As it carries far from Ukraine
Unto the blue sea
All our foemen's blood -- and then
I will leave the meadows
And the hills and fly away
Unto God Himself...
For a prayer...But till that moment
I will know no God.

Bury me and then rise boldly,
Break in twain your fetters
And with the foul blood of foemen
Sprinkle well your freedom.
And of me in your great family,
When it's freed and new,
Do not fail to make a mention
With a soft, kind word.

-- *Translated by*
Clarence A. Manning

THE REAPER

Through the fields the reaper goes
Piling sheaves on sheaves in rows;
Hills, not sheaves, are these.
Where he passes howls the earth,
Howl the echoing seas.

All the night the reaper
reaps,
Never stays his hands nor
sleeps,
Reaping endlessly;
Whets his blade and pass-
es on...
Hush, and let him be.
Hush, he cares not how
men writhe
With naked hands against
the scythe.
Wouldst thou hide in field or
town?
Where thou art, there he will
come;
He will reap thee down.

Serf and landlord,
Great and small;
Friendless wandering singer, -- all,
All shall swell the sheaves that grow
to mountains.

Even the Tsar shall go.
And me too the scythe shall find
Cowering alone behind
Bars of iron; swift and blind,
Strike, and pass, and leave me, stark
And forgotten in the dark.

-- *Translated by E. L. Voynich*

MY DESTINY
An Autobiographical Essay by Taras Shevchenko

This short Autobiography of the great Ukrainian poet, Taras Shevchenko, written but a year before his death on March 10, 1861, is of special interest because it is his only autobiography. One other autobiographical work is his novel "The Artist", a fictionalized account of his own life. Of interest in the version printed below is the complete omission of the ten years between 1847 and 1857, during which time Shevchenko was exiled to Asia. Apparently the Russian censor prevented mention of this in print.

I fully appreciate your wish to publish in your magazine, "Reading for the People", life stories of those men who, coming from the obscure and inarticulate ranks of the common people, have worked their way upward to some achievement. Stories of this kind might help many to realize their human dignity, and it seems to me that without such realization the lower classes cannot arise from their present condition in Russia.

My own destiny, truthfully presented, may lead to deeper reflection, not only on the part of the common man, but also those upon whom this common man is so completely dependent. Both sides should profit by this. Such is the reason why I cannot refuse to reveal in public a few sad facts about myself. All that I can do now to comply with your wish is to give a brief account of the actual course of my life. After having read these lines you will appreciate those feelings which grieve my heart and oppress my spirit.

I am the son of Hryhory Shevchenko, peasant and serf. I was born on February 25, 1814, in Kerelivka, a village in the county of Zvenihorod, province of Kiev, upon the estate of a landowner. In my eighth year I lost both father and mother, and found shelter with the village sexton who accepted me as one of his pupils. Such pupils find themselves in a condition of actual bondage just as the boys who have been apprenticed to craftsmen. The master's power over them has practically no limits. They have to perform all domestic duties and to fulfill every possible whim of the master and members of his household. You can imagine what the sexton in question, a wretched drunkard, could demand of me, and the things I had to do with the self-abasement of a slave.

Shevchenko on Chernecha Hill in Kaniv, where he is now buried, by K. Trokhymenko.

There was nobody in this world who would trouble or could be expected to trouble themselves about my unhappy lot. Nevertheless, I was in a so-called school and in two hard years I had been through the elementary Reading-book, the Sum-book, and finally, the Psalter. Toward the end of my school education, the sexton used to send me in his stead to read the Psalter for the souls of departed serfs, and gladly paid me a few kopecks for this. My help permitted my teacher to devote himself even more to his favourite occupation, drinking with his friend Juno Limar, so that on returning from my psalm singing exploits I nearly always found them dead drunk.

My sexton treated all his pupils with extreme harshness, and we all hated him. His unreasonable cruelty made us cunning and revengeful. We used to deceive him, and did all the mischief we could think of. He was the first despot I ever met, and my whole life long he filled me with hatred and contempt for every kind of coercion as practiced by one human being upon another. My childish heart was wounded by such educational methods a thousand times a day, and I concluded -- as all defenseless people are bound to conclude when they cannot bear injury any longer -- with revenge and flight.

One day I came upon my teacher in a state of drunken stupor and, turning upon him his own weapon, the rod, I used it as well as my childish strength permitted. This was my only chance to get even with him for all his brutality. Among his earthly possessions this drunken sexton had a little book with pictures, and although the engravings were of extremely poor workmanship, at that time they appeared to me as the most precious work of art. I could not resist temptation. I took the little picture book and ran away by night to the town of Lysyanka.

Then I found a new teacher, only to discover that in his educational principles and methods he hardly differed from my former master. For three days I dragged buckets of water from the river Tikich and ground my green paint on an iron plate. On the fourth day, I ran away to the village of Tarasivka, where there lived a sexton with a certain artistic renown. He had gained it through his paintings of the great martyrs Nicetas and John the Soldier. To this Appeles I now applied, with the firm resolution to overcome all the hardships and trials which at that time seemed to me an essential part of study. I had no luck. Appeles could read my character and divine my future on the palm of my left hand. After looking at it with much attention he informed me point-blank that I had no aptitude for anything, not even for shoemaking or barrel-making.

With no hope of ever becoming even a mediocre painter and with a heart saddened by experience I went back to my native village. I could not expect to be anything else but, as Homer puts it, a herdsman of stainless flocks. There was, however, some comfort in the thought that in his humble pursuits the village shepherd should have at least enough leisure to peruse his stolen picture book. But it seems that my dreams never come true. My landlord, who had just come into his paternal heritage, needed a clever page-boy. I was told to discard my rags and put on a twill jacket with trousers to match, and as a full fledged page-boy I entered upon my new duties.

Such page-boys were invented by the Poles, the old "civilizers" of Ukraine. The landed gentry of other nationalities adopted from them this ingenious device of training handy flunkies from very childhood. The Polish noblemen of old kept these so-called "little Cossacks" not only as servants but also as minstrels, dancers and entertainers. For the pleasure of their masters, the "little Cossacks" played gay, ambiguous songs which had been composed by the people to ease their sufferings. They danced wriggling in front of their lords pretending to be intoxicated.

Their illustrious descendants of today not only preserve the tradition but do it with the proud consciousness that thus the Ukrainian culture is being advanced and the national spirit cultivated. My master was a Russianized German, and, as such, a man of a more practical trend of mind. He cultivated my national spirit in his own way, by posting me in a corner of his ante-chamber, where I had to stay silent and motionless until he should order me to hand him his pipe, which stood quite close to him, or to fill a glass with water. Because of my stubborn character, I broke my master's order and sang sad Haidamak songs in a hardly audible voice and secretly copied the pictures of the Suzdal school decorating the rooms of my master. I drew with a pencil which I confess, with no feeling of guilty conscience, I stole from the storekeeper.

My master was a traveling man. He was always making trips, to Kiev, to Vilna or St. Petersburg, and he always dragged me along, so that he might have his pipe and other necessities of life handy.

I cannot say that at that time I regarded my duties as especially burdensome or disgraceful. Only now all this appears to me like some dreadful, unreasonable nightmare. Very likely many Russian people who will look into their past would agree with me. As I followed my restless master from one house of call to another, I took advantage of every opportunity to pilfer as many woodcuts from the walls as I could. I should add that it was not the collector's craze that made me do this but the irrepressible desire to paint or, rather, to make copies of every drawing I had seen.

One day during our stay in Vilna, my master and his wife went to a ball of the local nobility to celebrate the name day of His Majesty Tsar Nikolai Pavlovich. The servants were asleep and the house was wrapped in complete darkness. In my solitary room I lit a candle, uncovered my stolen treasures and having selected from among them the picture "Cossack Platov", I began to copy.

I did not notice how quickly the time had passed by, and I did not even hear when behind me the door opened and my master, returning from the ball, entered. He seized me and gave me a few cuffs on the ear -- not because of my devotion to art (by no means). He was not concerned with art at all, but because I might have set fire not only to the building but to the whole town. The next day he ordered the coachman Sidor to give me a sound hiding which he did with more than proper zeal.

In the spring of 1832, I completed my eighteenth year, still a lackey but as such a complete failure and a disappointment to my master. This might have been the reason why he, finally, gave in to my unceasing requests and allowed me to learn how to paint.

It was not much of an opportunity as I was only hired out, for a period of four years, to an ornamental painter and decorator in St. Petersburg. This man, Shirayev, combined within himself the talents and the habits of both the hard-drinking sexton and the other sacristan, the practitioner of palmistry.

But although I did not learn anything in the daytime, I could spend the moonlight spring nights in the St. Petersburg Summer Garden and make drawings of the statues which embellished that creation of Peter the Great. It was there that I made the acquaintance of the artist Ivan Maximovich Soshenko, a fellow countryman who has been like a brother to this day. Upon his advice, I began to try my hand at watercolour studies from nature. During my early and feeble attempts I had a model in toe person of Ivan Nechiporenko, another fellow countryman and friend of mine and also one of my master's servants. One day the master discovered one of my paintings in Nechiporenko's hands, and he liked it so much that he employed me to paint portraits of his mistress. Now and then he even rewarded me with a ruble.

In 1837, Soshenko introduced me to V. I. Gregorovich, a secretary of the Academy of Fine Arts, and begged him to deliver me from my low misfortune, my condition of serfdom. Gregorovich transmitted this request to the poet V. A. Zhukovsky, who immediately made a provisional offer to my master and commissioned K. P. Bryullov to paint his portrait, with the intention of making it the prize in a private lottery. In a brief time the great Bryullov had Zhukovsky's portrait ready. Zhukovsky, with the assistance of Count M. Yu. Vielhorsky, organized a lottery, the tickets were easily sold and, at the price of 2,500 rubles, my liberty was bought on April 22, 1838.

From that day on I began to study at the Academy of Fine Arts, and soon became one of Bryullov's favourite pupils and friends. In 1845 I was given the degree of free artist.

As to my literary work, I will say only that it had its beginning on those moonless white nights. For a long time my strict Ukrainian muse, distorted by experiences in school, in the ante-chambers of manors and in various city quarters, kept away from me. However, when the breath of freedom returned to my senses the purity of my childhood passed under the roof of my father's home, the blessed Ukrainian muse came and embraced me in a foreign land. From my first poor experiments written in the Summer Garden only one ballad, "Prychyna", was published. When and how I wrote my later poems, I would rather not discuss now.

I must confess that this short story of my life cost me more than I would have expected. How many years wasted, one after another! And what have I, through all my efforts, redeemed from destiny? I have survived, that is, preserved my bare life and, with that, this dreadful insight into my past. It is dreadful, all the more dreadful for me, as my own brothers and sisters -- I was not strong enough to mention this in my story -- have remained serfs to the present day.

-- *Taras Shevchenko*
(February 18, 1860)

Reprinted with permission from Forum, No. 77 (Spring, 1989)

Поради Від Експертів

From the Experts

***Promin** would like to introduce a new idea to its contents. This section will be created by you. Our aim is to provide advice and answers to any questions you may have that require a professional opinion. As you submit your questions to us, we will endeavour to seek answers from professionals in the relevant fields and print their responses in the subsequent issue. Across the country, there are Ukrainian medical and legal professionals, tax experts, child care experts, psychologists, human rights and women's issues specialists, covering every field which may contain issues of concern to all of us. We invite you to forward your questions, in English or Ukrainian, to the attention of the Editor.*

Цей новий розділ дасть можливість читачам ставити питання відносно тем, які їх цікавлять та які потребують професійного знання. В нашому українському суспільстві в Канаді є дуже багато визначних експертів, які можуть нам послужити в цьому. Отож запрошуємо Вас подавати нам питання на різні теми, які Вас цікавлять. Питання можна подавати по українському або по англійському. Просимо надсилати їх до редактора на адресу Променя.

Ethel Lillian Voynich

Enchanted by the Haunting Music of the Ukrainian Tongue

In late 1911, Elkin Matthews of London published "Six Lyrics from the Ruthenian of Taras Shevchenko", and "The Song of the Merchant Kalashnikov" from the Russian of Mikhail Lermontov, rendered into English with a biographical sketch by E. L. Voynich. The book appeared in the 86th edition of the popular Vigo Cabinet fiction series. Thus along with the previously published collections of poetry by William Butler Yeats, John Masefield, Henrik Ibsen, Omar Khayyam and Charles Baudelaire, English readers were introduced to the verse of the Ukrainian Bard, Taras Shevchenko.

Voynich was not the first English writer and translator to take an interest in Shevchenko. The English language Shevchenkiana was initiated by Ahapius Humnitsky-Honcharenko in 1868, and the first publication about the poet in the English language press is dated 1876, when American journalist John Stevens published the article, "Shevchenko, a National Poet of Little Russia" in the October issue of the New York monthly "Pleiad". The British writer Francis Patrick Marchant published an elaborate essay about Shevchenko as well as some translations of his verse. The first British Ukrainist William Morfill also contributed a sizable amount to the English language Shevchenkiana.

Ethel Lillian Voynich was born on May 11, 1864 in Cork, Ireland, into a family of scientists. Her father, George Boole, was the founder of mathematical logic, and her mother, Mary Everest Boole, was also a mathematician. Ethel studied piano at the Berlin Conservatoire, and after graduating, lived for a while in Switzerland and France. At that time, she became interested in the European revolutionary movement and took to reading extensively on the subject. She was greatly impressed by the book "Underground Russia" by Sergei Stepnyak-Kravchinsky, a Russian revolutionary and writer on current affairs. In 1886, she met him in London, and their acquaintance left a lasting mark on her life. Through Stepnyak-Kravchinsky she became interested in the revolutionary movement in the Russian Empire and in the mores, language and literature of the Russians, Ukrainians and Poles suffering under czarism. In order to gain a more intimate knowledge of the Russian revolutionaries, she lived in Russia from 1887 until 1889, teaching music and English for a living. There she made contact with the revolutionaries, took part in demonstrations and delivered food parcels to political prisoners. In the Warsaw citadel she met the Polish revolutionary Michal Voynich for the first time and married him in London in 1892. The formation of her Slavonic interests was influenced by Stepnyak-Kravchinsky, her husband Michal, and even moreso by Felix Volkhovsky, a revolutionary *narodnik* (populist) from the province of Poltava. He had fled from his place of exile in Russia and settled in London where, apart from progressive political ideas, he also popularized Ukrainian folklore and literature. In 1902, for example, he read a series of lectures there in English on the pathos and humour of Ukrainian folklore.

Voynich embarked on her literary career as a translator from Russian literature. She translated Vsevolod Garshin's stories, Mikhail Saltykov-Shchedrin's fairy tales, Nikolai Gogol's comedy "The Wedding", and Stepnyak-Kravchinsky's articles.

In 1897, her first famous novel "The Gadfly" was published in the United States. Her subsequent novels "Jack Raymond" (1901), "Olivia Latham" (1904), "An Interrupted Friendship" (1910) and "Put Off Thy Shoes" (1945) were not destined to reap the same success as "The Gadfly", although they are filled with the same revolutionary romanticism. She also wrote musical works, including the oratorio "Babylon" (1948) which is dedicated to the downfall of czarism. In 1931, she published her English translations of Frederic Chopin's letters from Polish and French.

Since she was interested in the history and fiction of Ukraine, she began to study the Ukrainian language in the 1890s and mastered it quickly. She enlarged her knowledge of Ukrainian in Lviv in 1895 where she went to explore the possibility of smuggling illegal literature into Russia. Here she met Mikhailo Pavlik, with whom she was to maintain a lengthy correspondence, and Ivan Franko. She was also

well informed of the activities of Mikhailo Drahomaniv.

Translations of some Ukrainian folk songs also belong to her pen, but unfortunately, none of them appeared in print.

Shevchenko's revolutionary spirit was very much akin to Voynich's. Being endowed with the gift of understanding music and literature, she could not but feel the extraordinary charm of

...Voynich writes of the "haunting music" of Shevchenko's idiom, examines him as a world poet and revolutionary rebel...

Shevchenko's poetry. Besides, she had a better opportunity to learn and grasp the spirit of Shevchenko, since she herself had taken part in revolutionary activities against czarism and, by a happy coincidence, was personally acquainted with Ivan Franko, who was Shevchenko's most illustrious poetical heir and the most distinguished researcher of his heritage up until the beginning of this century.

Voynich began working on Shevchenko's poetry in the 1890s. After 20 years she published 156 poetic lines in the book mentioned at the beginning of this article: "From day to day, from night to night...", "Testament", "I care not", "Shall I see my dear own land...", "The Reaper", "The youth is over", and the prologue to the poem "The Princess". Apart from the eight opening verses from the "Testament" (translated earlier by Marchant and Morfill), all the others were translated into English for the first time. The best of them are the "Testament" (the closest rendition of all the 20 versions to date), the prologue to "The Princess", and "I care not...". The pervading candor of these verses bursts forth even in the translations.

In the biographical sketch, Voynich writes of the "haunting music" of Shevchenko's idiom, examines him as a world poet and revolutionary rebel, draws the reader's attention to the social conditions under which he lived, and refers to Shevchenko's particulars from his letters and the story "The Artist", which is based on quite a few episodes from the poet's life. The sketch, however, betrays her lack of information about the poet (she erroneously asserts that his talent declined after his years of exile, and confused the years of his poetical output). She could not have said anything new about the Ukrainian poet, since the English language critique on Shevchenko in the 1850s and 1860s was of a strictly informative nature.

The book was reviewed quite a few times in the Russian and Ukrainian press, which helped to promote the popularization of Shevchenko's poetry. To this day, Voynich's translations are printed in various publications, which speaks of their enduring artistic and aesthetic value.

"The Gadfly" has been translated into Ukrainian by Mari Lisichenko (1929), Mikola Ryabov (1935) and Yaroslav Halan (1948). "Jack Raymond" was published in Ukrainian translation by Maria Lisichenko in 1930. In 1981, the Olexandr Dovzhenko Feature Film Studios in Kiev dramatized "The Gadfly" in a 3-part TV film which won the Taras Shevchenko State Prize of the Ukrainian SSR in 1982.

In the historical novel "Prologue", devoted to Stepnyak-Kravchinsky, Mikola Oliynik recreated the vivid character of Voynich and described her friendship with the revolutionary. Of the verse dedicated to her by the Ukrainian poets, Lina Kostenko's "The Touch of Sorrow" from the collection "On the Banks of an Eternal River" is perhaps the most moving. It described how the author of "The Gadfly" is fated to live out her years in the dull heights of a skyscraper, in a crowded metropolis of so many people and so few humans. It seems to her that everyone has forgotten her, but this is not so, because her novel is immortal:

And suddenly the Gadfly enters,
  and getting on his knees, he asks,
"Do you remember me, Ethel Lillian?
I am your youth,
I dwell in time, in space as well.
I am your heart's so faithful son
scarred by your wounds".

In the 1920s, the Voyniches moved to New York, where Ethel Lillian died on July 28, 1960.

Voynich's work as a biographer and translator of Shevchenko has been explored by many literary scholars. Volodimir Polek compiled a valuable bibliographical guide to Ethel Lillian Voynich and Ukraine in 1970.

-- *Roxolana Zorivchak, Ph.D.*
(reprinted from Ukraine, No. 5, 1989)

ТРЕБА ЛЮБИТИ ЗА ДОБРІСТЬ, А НЕ ЗА КРАСУ

В одної бідної жінки була донька, що вчилася в школі. І часто ця донька, ставши дорослою говорила незадоволено своїй матері:

-- Які в вас руки попечені та в рубцях...Ховали б їх, а то я вже дивитися на них не можу...

І чула таке ця мати і раз і два, і три. А одного разу по такому запитанні й каже ця мати до доні:

„ Питаєшся доню кохана, чого в мене руки такі негарні? Добре, розповім тобі. Давно це було, -- Ти була тоді ще немовлям і спала в хаті в колисці, а я жала в полі за селом. Аж чую, -- дзвонять на сполох...Розігнулася я від роботи, випростилась та й дивлюся, -- дим несеться селом, либонь пожар починається...

Так мене щось кольнуло, -- чи не над нами це кара Божа? Схопилася:, і як жала, побігла в село до дому. Прибігаю, дивлюся, -- аж горить наша хата, палає, як свічка...

Господь, покаравши мене, не забрав у мене розуму, -- і прожогом кинулася в хату, схопила тебе з колисочки та й надвір...Але в сінях, що були в нас без стелі, впав на мене огонь, і на мені зайнялася одежа...

Та Господь таки зглянувся надо мною, і я тебе від огню вратувала, хоч сильно попекла собі руки. Ось тому в мене такі попечені та порубцьовані руки, моя доню кохана..."

Дівча аж зблідло на обличчі, аж духа затаїло, так слухало материного оповідання. А як мати скінчила, донька впала перед нею навколішки, припала до попечених материних рук, без кінця їх цілувала та голосила:

-- Ручки мої найсолодші, -- таж у жодної матері в світі нема таких гарних ручок, як у Вас, моя матінко найдороща!...Вибачте, мамцю, своїй доні нерозумній, що таке говорила!...

І кожного дня доня обціловувала попечені материні руки, і вони вже ніколи не здавалися їй негарними...

Отож, не все те золото, що блещить, і часто під простим а то й негарним обличчям криється шляхотна, велика душа.

Любити треба не за красу, а за добрість, за чуле серце та за чутливу душу...

† Іларіон

МАЛЕНКІЙ МАР'ЯНІ

Рости, рости, моя пташко,
Мій маковий цвіте,
Розвивайся, поки твоє
Серце не розбите,
Поки люди не дознали
Тихої долини.
Дознаються - пограються,
Засушать та й кинуть.
Ані літа молодії,
Повиті красою,
Ні карії оченята,
Умиті сльозою,

Ані серце твоє тихе,
Добреє дівоче,
Не заступить, не закриє
Неситії очі.
Найдуть злії та й окрадуть. . .
І тебе, убогу,
Кинуть в пекло . . . замучишся
І прокленеш бога.
Не цвіти ж, мій цвіте новий,
Нерозвитий цвіте,
Зов'янь тихо, поки твоє
Серце не розбите.

ДОЛЯ

Ти не лукавила зо мною,
Ти другом, братом і сестрою
Сіромі стала. Ти взяла
Мене, маленького, за руку
І в школу хлопця одвела
До п'яного дяка в науку.
- Учись, серденько, колись
З нас будуть люди, - ти
сказала.

А я й послухав, і учивсь,
І вивчився. А ти збрехала.
Які з нас люди? Та дарма
Ми не лукавили з тобою,
Ми просто йшли; у нас нема
Зерна неправди за собою.
Ходімо друже вбогий,
нелукавий
Ходімо дальше, дальше слава,
А слава - заповідь моя.

THE PRIZE OF CITIZENSHIP

Citizenship in a democratic state is the product of a long and agonizing struggle. It continues to call for effort among those who possess it today. Its benefits should never be taken for granted. It is nothing less than what makes a person free.....

As Canadians mark the 50th anniversary of the Act of Parliament that gave them a citizenship of their own, they might consider just how lucky they are to have it. For to be a fully operational citizen of a democratic nation is a privilege that has been granted to relatively few in all of history; indeed, it is rare enough even today.

Through the first few thousand years of human existence, the person we now call a citizen was nowhere in evidence. People banded together for mutual support in groups that came to be dominated by their strongest and most cunning members. There was no question of popular participation in decision-making or the rule of the majority. Anyone who disputed the policies of a ruler might be tortured or put to death.

Citizenship had to wait for the advent of civilization, with which it is intertwined. To become citizens, and to be accepted as such, humans had to rise out of the darkness of barbarism, in which force was the sole determinant of societal affairs. The dawn of civilization brought an end, however temporarily, to the law of the jungle, by which the stronger always lord it over the weaker. The genius of democracy, the conceptual garden from which citizenship grows, is that it gives political strength to everyone who chooses to participate in it actively.

It was not until the 5th century B.C. that the first glimmerings of democracy began to appear in the newly civilized city states of Greece, particularly Athens. There, a succession of enlightened ex-rulers gradually handed over power to the people -- but not to all the people. In the vaunted cradle of democracy, citizenship was nothing like the generalized status we in the western world now enjoy.

It was restricted to male property-owners whose parents on both sides had been born in Athens. The women, immigrants and slave labourers who formed the bulk of the population had no formal say in how the state would be run, or by whom.

For all their blinkered view of the qualifications for citizenship, the Athenians did have a firm grasp of its meaning. Democracy stemmed from a philosophy of fairness: if citizens were called upon to support the state, they should in fairness have control over the conduct of that state.

In an autocracy, ordinary people were expected to obey the laws, to pay taxes, and to be available when called upon for military service. They did not necessarily receive anything in return for their efforts on behalf of the state. In a democracy, those paying for and fighting for the state were granted their just rewards in something intangible and yet priceless, namely individual liberty. Liberty is fully appreciated only by those who are deprived of it, as millions still are in the world today.

> .... to be a fully operational citizen of a democratic nation is a privilege....

The Citizenship Act was thoroughly revised in 1977 to keep pace with trends in society. The 1977 Act confirmed Canada's commitment to complete equality for all of its citizens. It acknowledged Canada's character as a multicultural nation by reducing the waiting period for naturalization from five to three years. This was done at a time when other countries were busily making their citizenship laws more restrictive. The Act was a reflection of the sense of fairness and tolerance for which Canadians are renowned.

Today, a Canadian citizenship certificate is a sought-after prize among people born in countries where civil rights are limited or non-existent. It formally guarantees freedom of religion, expression, and lawful assembly, and freedom from discrimination on the basis of gender, ethnic origin or disability. People born in this country do not give much thought to the preciousness of their birthright in a world in which discrimination and injustice remain rampant. Nor do they stop to think about the selfless sacrifices that have been made throughout the ages to arrive at the liberty and equality they are privileged to possess today.

Twenty-five hundred years after citizenship first emerged in the ancient world, nothing has changed in the basic concept formulated by the Athenian philosophers. An unspoken pact still exists between the citizen and the state. For their part, citizens

are still expected to do their best to support and promote the welfare of the state, to obey its laws, to take a knowledgeable and rigorous view of public affairs, and to get out and vote as an implicit matter of duty. Socrates' exhortation to do all in one's power to improve the state extends into what we now call "being a good citizen" by taking an active part in local community affairs.

Being especially blessed in the benefits of their citizenship, Canadians should be especially bound by the voluntary obligation it carries. Only by consciously and diligently fulfilling those obligations can they ensure that the phrase "a citizen of Canada" will continue to excite admiration and envy around the world.

Excerpt re-printed from the Canadian Periodical Index (ISN 0227-5961).

ТРИРІЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ МІЖНАРОДНОЇ ЖІНОЧОЇ РАДИ

У місяці червні, 1997 р., у днях від 13-го до 18-го, відбудеться в місті Оттаві Трирічна Конференція Міжнародної Жіночої Ради (International Council of Women)

Це вже буде третий раз за сто-дев'ять років, що Канада буде гостити Конференцію Міжна-родної Жіночої Ради. Минулими роками такі конференції відбулися в Монтреалі 1957-го року, і у Венкувер 1976-го року. Кожна країна, що є членом М. Ж. Р. має право на шість офіційних делегатів, а члени краєвих організацій можуть бути спостерігачами.

Міжнародна Жіноча Рада була з'організована ще в 1888 році у місті Вашінгтон, США. У роках 1920-их, Українські Жіночі Організації в Україні об'єднались в Українську Жіночу Раду яку очолювала Софія Русова, і в той час увійшла в склад М. Ж. Р. З утратою Української Держави, Україна втратила своє членство в М. Ж. Р. до якої входять після статуту лише ті Ради, які існують в даній державі і є державним народом.

Цього року Українська Народна Жіноча Рада, що відновилась, має нагоду брати участь у Конференції М. Ж. Р. в Оттаві, і мати контакт із жіночим рухом у світі. Тому два роки Канадська Жіноча Рада створила спеціяльний фонд імени бл. пам. д-р Галі Гнатишин, щоб допомогти жінці з України при-бути на конференцію М. Ж. Р. Централя в той час зложила пожертву як також провінційні екзекутиви і відділи. Централя має переговори із К. Ж. Р. що до відповідної кандидатури з України. Представники з України матимуть нагоду ознайомити делегатів між іншими справами, про становище жінки в Україні у відновленню незалежної держави та про гіркі трагічні обставини потерпілих дітей по катастрофі Чорнобиля.

Допоможім Українським делегатам прибути на Конгрес М. Ж. Р. і самі користаймо з рідкісної нагоди бути спостерігачами на нарадах.

Союз Українок Канади все висилає своїх представниць на з'їзди Міжнародної Жіночої Ради, яка є світового значення і складається з 32 Національних Жіночих Рад з різих країн і різних частин світу.

Галина Мельник-Марко

ПРИВІТИ ТА РЕЗОЛЮЦІЇ ПРИЙНЯТІ НА 52-му З'ЇЗДІ СУС СХІДНОЇ КАНАДИ

1. З'їзд вітає свого Первоієрарха, Блаженнішого Митрополита Василія і бажає Йому кріпкого здоров'я, сил і витривалости та Многоліття на віповідальному пості у кермі Української Православної Церкви в Канаді.

2. З'їзд вітає Високопреосвященного Владику Івана і Преосвященного Владику Юрія, голову Президії Консисторії У.П.Ц.К., прот. д-р Олега Кравченка, і все духовенство Української Православної Церкви в Канаді і просить на них Божі обильні ласки у їхніх обов'язках, та служіння у Христовому Винограднику.

3. Щиро і сердечно вітаємо наш народ в Україні, Уряд Української Держави, і Посольство України в Канаді з нагоди 5-ої Річниці Самостійности і бажаємо успіху у відновленню політичного, економічного й культурного життя у вільній соборній, народоправній Україні.

4. З'їзд вітає голову Союзу Українців Самостійників Степана Франка, голову крєвої управи Товариства Українців Самостійників Дмитра Шпитковського, і всіх голів, що очолюють складові організації СУС і висловлює їм признання та подяку за їх працьовитість і вміле ведення їх обов'язків.

5. Окремо З'їзд вітає провід і все членство Союзу Українок Канади, на чолі Орисі Сушко, з нагоди 70-ліття благополучної продуктивної праці, першої організації українського жіноцтва в Канаді.

6. Вітаємо редакторів Українського Голосу, Вісника і Журналу Промінь, і закликаємо членів та прихильників всебічно піддержувати нашу пресу, Фундацію СУС, наших Інститутів, та важливу культ-освітну працю нашого Музею Союзу Українок Канади і заохочуємо молодих членів до спів-праці.

7. Закликаємо всіх наших членів набути та дарувати до публичних і наукових інституцій книжки про історію та культуру України, а особливо про Чорнобильську Трагедію під назвою: "Chornobyl, The Forbidden Truth" by Alla Yaroshinskaya.

8. Висловлюємо щиру подяку достойним доповідачам: Преосвященному Владиці Юрієві, проф. В. Ісаєві, Орисі Сушко, Анні Дутчак, Андрієві Скрипнякові і Мілі Критюк, за глибоко-змістові доповіді про нашу працю в організації СУС і про нашу майбутність в Канаді.

9. Вітаємо наших СУМКівців і бажаємо їм посиленої праці в майбутньому.

10. Вітаємо голову Марусю Венгер і членів ново-обраної управи Союзу Українок на Східню Канаду і бажаємо їм успіху, щиру співпрацю і велике задоволення у виконанні важливих обов'язків.

11. З'їзд закликає членів СУС, використовувати кожну нагоду включатися в Краєві та Провінційні Уряди Канади і ширити відомості про вклад українців у розбудову Канади, і звернути увагу на потребу помочі самостійній вільній Україні у цей скрутний період відродження державного життя.

12. З'їзд звертає особливу увагу проводам ТУС і СУК організувати по відділах курси для СУМК провідництва, та подавати СУМКівцям поміч у їх змаганню виховувати молодь на свідомих українських провідників.

13. З'їзд закликає батьків при свячувати більше уваги у навчанні своїх дітей української мови, та у вихованні їх в українському дусі, включаючи релігійні й національні традиції, і поширити цьогорічний клич Світового Конгресу Українців: "Українська Книжка - Українській Дитині".

14. З'їзд повторює що-річний заклик до всіх відділів піддержувати виховну навчальну працю в Рідних Школах і на Курсах Українознавства.

15. З'їзд закликає усіма способами допомагати українському народові у їхніх зусиллях відбудувати свою державу.

16. З'їзд звертається із закликом до батьків і до провідників організацій і церков: уживати, зберігати, плекати, і розвивати українську мову: В УКРАЇНСЬКОМУ ДОМІ, ЦЕРКВІ, ОРГАНІЗАЦІЇ - УКРАЇНЬКА МОВА!

Резолюційний Комітет:
Я. Балаюра, Добр. К. Бублик,
Г. М. Марко, Д-р. П. Смильський

НОВООБРАНА ГОЛОВА СОЮЗУ УКРАЇНОК КАНАДИ, СХІДНЬОЇ ЕКЗЕКУТИВИ

Маруся Венгер народилася в Монтреалі в родині уже покійних Миколи та Софії Ших. Закінчила Рідну Школу при Катедрі Св. Софії і була активним членом СУМК-у. Вищу освіту закінчила у Мк. Ґілл Університеті в ділянці фізіотерапії, а пізнійше одержала ступінь В.А. у Сір Джордж Віліамс Університеті (тепер Конкордія).

Одружена з Адольфом Венґером, Інженер Хеміки BSc. Університету Альберти. В родині є двоє дітей - син Петро закінчив вищі студії в Університеті Торонто, а доня Уляна учащає до Конкордія Університету Монтреал. Обидвоє закінчили Курси Українознавства при школі імені Митрополита Іларіона.

Маруся Венгер є членкою Союзу Українок Канади, відділ Доньки України Монтреал. Вона виконувала різні функції у відділі - була в контрольній комісії, і першою заступницею голови. Вже п'ять років вона є головою відділу.

Добровільно провадила кляси руханки в „Українській Віллі" для старших. Щість років була членом Канадських Бізнесменів та Професіоналістів. Розмовляє трьома мовами. Брала участь у Батьківських Комітетах у Державній школі, а в Українській школі була головою почерез вісім років. Вже десять років співає в Катедральному Хорі Св. Софії. Була делегаткою на Собор УПЦК три рази. Відвідала Україну три рази, з мужом, з Українськими Професіоналістами у 1989, та з хором Катедри Св. Софії у 1994.

Вітаємо новообрану голову Східньої Екзекутиви, Марусю Венгер, та бажаємо їй і новій управі успіху і Божого Благословення у їх наміченій праці.

Референтка Проміня при Східній Екз. С.У.К.
Галина Мельник-Марко

Маруся Венгер
Голова Східньої Екзекутиви
Союзу Українок Канади

СЛОВО НОВООБРАНОЇ ГОЛОВИ СХІДНЬОЇ ЕКЗЕКУТИВИ СОЮЗУ УКРАЇНОК КАНАДИ НА 52-му ЗЇЗДІ СУС, ГАМІЛЬТОН, 25, 26, 27-го ЖОВТНЯ, 1996 р.

Слава Ісусу Христу!
Преосвященніший Владико Юрій, Пані Голово Східньої Екзекутиви - Галя Щерблюк, Пані Голово Крайової Управи - Орися Сушко, Гості за головним столом, Світлий З'їзде!

Вітаю Вас всіх і бажаю нашій великій родині СУС багатої співпраці.

Дякую Вам за довір'я до мене і до членок нової управи Східньої Екзекутиви. Наші членки Монтреалу і Оттави радіють, що до нас долучуються членки Торонської околиці. Щиро дякую всім членкам котрі підтримали мене морально коли я вирішила прийняти обов'язок голови Східньої Екзекутиви.

Ґратулюємо і дякуємо членкам попередньої Східньої Екзекутиви на чолі з панею Галі Щерблюк, за їх віддану і знамениту працю за останних чотири років. Буде тяжко наслідувати працю бувшої управи, але ми запевняємо виконати намічену працю якнайкраще.

Також належиться подяка і низький уклін всім попереднім екзекутивам та всім відділам в Онтаріо і Квебек котрі працювали і старалися, щоб запевнити нашу будучність.

Просимо і дальшої підтримки від всіх відділів і обіцяємо кооперацію з ними і з Крайовою Управою, щоб наша спільна праця вела до кращого майбутнього нашого Союзу Українок Канади в чому допоможи нам Господи.

„Сіємо Зерно на Щасливе Майбутнє". „Що Посієм, то Пожнем". "Sowing the seeds for a successful future". "What we sow, that we shall reap".

Боже нам допоможи!

Маруся Венгер

СВЯТКУВАННЯ 70-ГО ЮВІЛЕЮ СОЮЗУ УКРАЇНОК КАНАДИ САСКАТУН, САСК.

В неділю 29-го вересня, 1996 р. в годині 7-ій вечора, членки відділу ім. О. Кобилянської висловили честь і пошану для п'ятьох бувших голів Централі Союзу Українок Канади. Це свято відбулося в Катедральній авдиторії в Саскатуні.

Honorees cutting the Anniversary Cake: Mary Woroniuk-Budzak, Dr. Savella Stechishin, Mary Tkachuk

Цей відділ став першим в організаційному житті Союзу, котрий існує і сьогодні. Українське жіноцтво далі виконує ту ціль і той ідеал що наші основоположниці так уміло зложили на майбутнє. Членство відділу ім. О. Кобилянської щиро дякує і дає їм низький поклін за велику віддану працю.

Пані Галя Максимюк, як предсідниця програми привітала всіх, і після молитви, яку промовив о. Д. Гоголь, прочитала слова гимну Союзу Українок Канади „За нами сестри". Слова в повністю висловлюють ціль нашої організації.

Пані Максимюк представила гостей при головному столі - перше, бувші голови Централі Союзу:
Др. Савелю Стечишин
пані Марію Ткачук
пані Марію Воронюк-Буджак

Відсутні бувші голови: пані Анна Холод і пані Катруся Шолтер.

Також представила гостю бесідницю пані Марію Мисак, голову провінційної управи на Саскачеван і теперішну голову відділу пані Анну Стінку. Всі відзначенні пані були обдаровані прекрасними цвітами. Пані Галя також представила о. Б. Демчука, добр. Олю, о. Гоголя і добр. Соню.

Пані Анна Клапущак в коротці подала резюме історії нашого Союзу. Вона підкреслила працю централі через 70 літ, а особливо зложила подяку тим що постаралися написати нашу історію, так що ті сестри що ідуть за нами будуть знати що діялося в

„..слова гимну Союзу Українок Канади „За нами сестри" в повністю висловлюють ціль нашої організації

відділах, яка праця була віддана, що діялось в світі і який вплив наша праця мала на все українське життя в Канаді. Вона висловила подяку всім управам як також бувшій редакторці Променя, пані Н. Когуські за її візію і працю передати опис історії нашого славного Союзу.

Предсідниця п-ні Галя покликала кожну бувшу голову до слова, де кожна з них пригадувала свої милі спомини, своїх друзів і сестер котрі у своїм часі посвятили багато часу та енергії для праці Союзу. Вони вдячні членкиням за багато років праці при українських організаціях котрі збагатили життя для нас усіх.

Потрібно тут сказати що бувша голова Марія Воронюк-Буджак висловила глибоку і сердечну подяку пані Савелі Стечишин за її поміч і поради підчас її головства.

Відділ ім. О. Кобилянської є надзвичайно гордий що наші членки - чотири бувших голів і

Honorees: (left to right) Mary Woroniuk-Budzak, Mary Tkachuk, Dr. Savella Stechishin, Mary Mysak (Prov. Pres.), Anne Stinka (Branch Pres.), Helen Maksymiuk (chairperson)

управ централі взяли на себе таку велику відповідальність як провідництво Крайової Управи Союзу Українок Канади.

В програмі слідувала музикальна точка де частина церковного хору, членки відділу - Марія Кіндрачук, Елисивета Кіндрачук, Олеся Стефанюк, Віра Вебстер і Анна Клапущак уміло відспівали пару пісень для присутніх.

Голова відділу Анна Стінка представила гостю бесідницю п. Марію Мисак, пригадуючи нам, що пані Марія вже довголітня працівниця для Союзу і в давнішому часі також належала до цього відділу.

Пані Марія промовляла про стан Союзу, його відділів і як теперішний час в житті має вплив на наше членство. Старші відділи по околицях змінюються, і де не де є такі відділи що зростають. Великий обов'язок спадає на урпави виконувати цілі Союзу і затримання української мови. Вона запрошує всіх до дальшого інтересу та виконання праці.

Пані Розалія Антимнюк сердечно подякувала пані Марії за її слова і також пригадала що сходини такі як сьогодні пригдають нам що ми маємо багато за що ми повинні бути вдячні - а головно що ми маємо членок, що брали і далі беруть провід в нашому українському організаційному житті.

Предсідниця Галя запросила всіх присутніх на чайне прийняття де був смачний ювілейний торт, котрий п-ні Марія М. Калин святочно прибрала.

Пані Галя подякувала всім що прибули на це свято і побажала всім кріпкого здоров'я і многая літ прожити.

Анна Клапущак

Поправка

СВЯТКУВАННЯ 70-ЛІТТЯ СОЮЗУ УКРАЇНОК КАНАДИ ВІД. „ДОНЬКИ УКРАЇНИ" ПРИ КАТЕДРІ В. СОФІЇ В МОНТРЕАЛІ

В числі Променя за місяць листопад/грудень 1996 у вижчезгаданому дописі появилися деякі друкарські помилки за що редакція перепрошує. Просимо звернути увагу на нижчеподані поправки:

В 2-му параграфі прізвище Добромишь має бути **Добромиль**, а прізвище Регбущ має бути **Реґуш**. „Зеленеє жито, зеленеє" має бути „Зеленеє жито, **зелене**".
В 7-му параграфі прізвище Кушлай має бути **Кошлай.**
В 10-му параграфі прізвище Ребуш має бути **Реґуш.**
В 13-му параграфі прізвище Головач-Аміст має бути **Головач-Аміон**
В 15-му парафграфі Монтреаль має бути **Монтреал.**

Saskatchewan Provincial CYC Convention

November 8 to 10, 1996

UWAC session

Watrous, Saskatchewan

Following the official opening, prayer, adoption of minutes and financial statement, Mary Mysak, Provincial President, introduced the UWAC National President, Orysia Sushko. In her words of greeting, Mrs. Sushko expressed her appreciation for the work done by the branches and extended her good wishes for the future. She also gave a few reminders for the branches to follow:

- The National Executive uses the journal **Promin** as a means of communication with all branches. Therefore, the section "News from the National Office" should be read at all meetings.
- All branches should document anecdotal records of their local, including CYMK, activities.
- The completion of "The Book of Icons" would be announced soon.
- All branches should encourage and involve young members into their program. There is a place for expertise and talent.
- The 1997 annual budget form (anketa) will have a questionnaire regarding "Assistance to Ukraine". Every branch should complete this part as well as the rest of the budget form. The National Office has specific addresses for sending aid to Ukraine. Branches may request same.
- The Books "A Half Century of Service to the Community" by Natalia Kohuska and "Feast Days of the Orthodox Church" by Very Rev. Dr. Ivan Stus will be offered free to members who request them.

The Convention Registrar, Doreen Ortynsky, introduced all delegates and guests. There were 46 delegates and 10 guests.

After the business portion of the meeting, the topic of "Abuse of Adults in Vulnerable Circumstances" was introduced by Jennie Ortynsky who is a member of the Assiniboine Valley Health Board. In her presentation, Mrs. Ortynsky pointed out the following:

- The definition for adult vulnerability is any person over 18 years of age suffering from an illness, an impairment or a disability, or if the aging process is at risk.
- There is an increase of public concern in the above issue.
- Often signs of abuse are hidden and never come to surface.
- Abuse can occur in a domestic situation, institutional setting, or in a public or community setting.
- The abuser can be a spouse, an adult child, parent, neighbour, professional caregiver or service giver.
- The abuser uses his authority in the victim's life.

There are six types of abuse: Physical (hitting, pushing, tying, using chemical or physical restraints resulting in injury); Sexual; Medical (under- or over-medication); Ethical; Mental - psychological or emotional (isolating, verbal abuse); Financial (misappropriation of person's money, property or pension cheques).

To assist in the above issue, Marie Kishchuk, Seniors' Program Consultant for Ukrainian Canadian Congress, Saksatchewan Provincial Council, gave the following information:

Seniors' self-sufficiency Programs are available through the UCC Saksatchewan Provincial Council. The UCC has pilot projects available for workshops on "How to Care for an Aging Parent or Partners" and others.

Contact either Marie Kishchuk (203-611 University Drive, Saskatoon, Sask., S7N 3Z1) or Saskatchewan Mobile Crises Centre, Health District Office (Regina, Sask.).

After a lengthy discussion on the above presentation, the members of the meeting decided on the following:

The members of the UWAC should be aware and watch for signs of abuse to vulnerable adults and seniors. If such instances occur, one should be vocal about it, and apply for assistance to the contacts provided above. Branches should also be aware of instances where there is a need for perpetual care to an elderly or patient in their local. If such is the case, arrange for Support Groups to assist and relieve the caregiver.

Other Issues

- Due to depleting membership in the UWAC, President Mysak suggested that the Provincial Executive be downsized. Mrs. Sushko felt it might be better to develop a system of grouping the committees. That is, three people taking care of five issues. Grouping issues would make it more effective.

- Vera Nakony, Chairperson of the Ukrainian Museum of Canada in Saskatoon, informed the members that each branch can have a representative to the museum by appoint-

ing a member locally and submitting the name and address to the museum.

- Old minute books can be stored in the local archives or for preservation, sent to the UWAC museum. Please advise the National Office of the location of your records.
- The Provincial CYMK executive was introduced.
- The attendance trophy was awarded to the Wimmer Branch for having 6 of their 10 members at the convention.
- President Mysak presented the outgoing executive.
- Natalie Ostryzniuk presented the slate of officers for 1997 - 1998.

Past President: *Mary Mysak*
President: *Sonia Bremner*
Vice-President: *Natalie Ostryzniuk*
Recording Secretary: *Aileen Pillipow*
Corresponding Secretary:
Eileen Klopoushak
Treasurer: *Anna Zaleschuk*

Committee Convenors:
Audit: *Marge Dumanski, Anne Hneda, Gloria Stronski*
Publications/Promin: *Olyne Patryluk*
Cultural/Citizenship/Multicultural:
Natalie Ostryzniuk
Education/Kindergarten/
Ukr. School/Scholarship:
Gwen Warnyca, Shirley Makowsky
Health & Welfare/
Consumer Affairs/
Home Economics:*Evelyn Korpus*
Environment/Ecology/
Women's Issues:
Olyne Patryluk
Ukr. Museum of Canada/
Cultural Arts: *Mary Usick*
Archives: *Eunice Shiplack*

Other Activites

This being the 70th Anniversary of the UWAC, Mrs. Sushko delivered a very interesting and informative speech following the Saturday luncheon. Also, the past Provincial Presidents were recognized and presented with certificates by Mrs. Sushko and Mrs. Mysak during banquet.

The Provincial UWAC Scholarships were presented during the luncheon to Leshia Waskowic (Prairie River), Nadya Foty (Saskatoon), and Trevor Yerema (Yorkton).

-- *Catherine Woloschuk,*
Recording Secretary

95-96 Sask Prov. Exec.: Merle Maximiuk - Educational/Cultural Convener, Catharine Woloschuk - Recording Secretary, Mary Mysak - President, Sally Skwarchuk - 1st Vice-Pres., Jennie Ortynsky - 2nd Vice-Pres., Doreen Ortynsky - Corresponding Secretary, Dorothy Korol - Treasurer, Mary Ann Trischuk - Environ.Ecology/Women's

NEW 1997-98 Sask. Prov. Exec.: (left to right) Mary Mysak, Orysia Sushko, Sonia Bremner, Natalie Ostryzniuk, Aileen Pillipow, Olyne Patryluk, Eileen Klapoushak, Eunice Shiplak Missing: Marge Dumanski, Anne Hneda, Gloria Stronski, Gwen Warnysa, Shirley Makowsky, Evelyn Korpus, Mary Usick

Anna Horbay, Mary Starchuk, Leontena Pitz

U.W.A.C. "DAUGHTERS OF UKRAINE" BRANCH, ROBLIN, MB

On Sunday, November 3, 1996, the Roblin, Manitoba branch, "Daughters of Ukraine", celebrated the 70th anniversary of the Ukrainian Women's Association of Canada. The day began with the Divine Liturgy at St. John's Ukrainian Orthodox Church, followed by a lovely buffet luncheon. Seated at the head table were the Honored Pioneer Women, Parish President Alec Kurchak, UWAC branch President Bella Pronyk, and all spouses. Also included were Rev. and Dobr. Ehrmantraut, who was the Master of Ceremonies for the event. The luncheon was hosted by the UWAC with the youth serving coffee and dessert, thus honouring the theme of the CYK Conference "Sowing the seeds of the future and honouring our past".

A most meaningful program followed, in which the Pioneer Women with memberships of 40 years or more received silk corsages. The Master of Ceremonies, Dobr. Orysia Ehrmantraut, presented membership certificates to Mary Starchuk (44 years), Leontena Pitz (49 years) and Anna Horbay (51 years). Mary Chick, who was unable to attend, also received a certificate for 40 years of membership. Notably, at the CYK Conference held recently in Winnipeg, Anna Horbay also received the "Dedicated Service Award".

As their special gift to these women, Rev. and Dobr. Ehrmantraut sang a beautiful duet, "Тихо над річкою", which brought a tear to many an eye, and was certainly the climax of the entertainment. As well, Larissa Horbay, the young granddaughter of Anna, sang her Baba's favourite song, "У горах Карпатах". Florence Lukey read poems for the honoured women. Cassian Daneluk, Larissa Horbay, Layandra and Olexa Ehrmantraut entertained with musical selections. Both the Parish and UWAC presidents congratulated the honoured women on their many years of service. The program closed with the singing of "Де згода в родині".

Victoria Styba, Secretary

70-ЛІТНІЙ ЮВІЛЕЙ СОЮЗУ УКРАЇНОК КАНАДИ, ОВКБОРН, МАНІТОБА

В неділю 24-го листопада 1996 р. в Овкборн окружні відділи Союзу Українок Канади, такі як Сенді Лейк, Мензі, Овкборн та Росборн спільно святкували 70-ліття від дня заснування. Нашою темою на цей рік є „Сіємо зерно на щасливе майбутнє".

Свято розпочалося Св. Літургією, яка була призначена у пам'ять членкинь, які відійшли від нас у засвіти, а після Літургії отець М. Позняк відправив ше і панахиду споминаючи імена покійних. Прапори, які тримали членкині від Овкборн, Мензі і Росборн були скорботно похилені при співі Вічная Пам'ять!

По закінченню відправи усі присутні прийшли до Народного дому, де вони мали смачний обід. Святочна програма почалася з внесенням прапорів, які несли Филина Курчаба, Геня Матієшин-Дутчак і Михайлина Чвалюк, а усі членки співали „За нами сестри".

Програму офіційно відкрила Ліда Васильченко, яка запросила до ювілейних привітів Михайла Танасійчука від церковного округу, Тараса Чвалюка від громади Мензі та Олексу Матіовскі від громади Овкборну.

Після цього Михайлина Чвалюк дала короткий звіт про життя і працю їхнього відділу у Мензі, а тоді Анастазія Грицак виступила із звітом про діяльність відділу Овкборн.

Провінціяльна голова Ольга Ковальчук у своїй промові представила діяльність Союзу Українок Канади в цілому.

Top row (left to right): Jean Matiation-Dutchak; Olga Boychuk; Nettie Hrytsak; Anne Drul; Marge Matiawsky; Nellie Drul; Mary Groshak; Anne Bucklaschuk; Emily Peleshok; Jessie W. Drul; Kay Drul; Lena Tanasaychuk; Sophi Kurchaba. Second row (left to right): Olga Kowalchuk; Nell Hrytsak; Nellie Kowal-Dmiterko; Mary Chwaluk; Jessie Drul; Mae Chwaluk; Ann Storozuk; Margaret Soloway; Lida Wacylenko; Jeanette Nykoliation.Front row (left to right): Phyllis Tutkaluk; Hilaria Polowy; Phyllis Kurchaba.Missing: Natalia Peleshak; Mary J. Drul; Rose Peleshok; Helen Maluk; Helen Hrytsak; Evelyn Polowy; Mary Manulak; Petrina Mendro; Elsie Ellchuk; Kay Belbas; Mary Konyk; Olesia Kiez; Nellie Nychek; Martha Chechowsky; Mary Manker-Boyko.

Найголовнішим пунктом програми було вручення грамот заслуженим членкиням Союзу, які присвятили 25 років своєї праці в організації та почесних грамот тим, яким вже минуло більше дев'ятдесят років. Пані Васильченко вичитувала імена, а пані Ковальчук з допомогою пані Дутчак вручали грамоти. Членкиням, яким минуло поверх дев'ятдесят, окрім почесних грамот були вричені ще і корсажі. Це були: Марія Чвалюк - 97 р., Наталка Пелешок - 96 р., Анастазія Коваль-Дмитерко - 94 р. та Юзефа Друль - 91 рік.

Honourary Members (left to right): Jessie P. Drul; Nellie Kowal-Dmiterko; Mary S. Chwaluki. Missing: Natalia Peleshak; Mary Borodie.

Грамоти були вручені таким членкам з Мензі, як Марія Друль, Марія Чвалюк, Михайлина Чвалюк, Наталя Пелешок, Юзефа Друль, Марія Ґрошок, Настя Друль, Розалія Пелешок, Емілія Пелешок, Йосифа Друль та Катерина Друль.

З округи Овкборн грамоти получили такі членкині: Анна Баклащук, Анна Друль, Анастазія Грицак, Ольга Бойчик, Магда Матіовскі, Галина Грицак, Ґеня Польова і Ґеня Матієшин-Дутчак.

З округи Сенді Лейк грамоти получили: Анна Стопожук, Магда Соловій, Петруся Мендро, Галина Малєвка і Настя Єльчук.

А з округи Росборн получили Грамоти Олеся Кісь, Софія Курчаба, Малія Коник, Михайлина Танасійчук, Марія Манкир-Бойко, Марта Чеховська, Филина Курчаба, Катерина Бельбас та Анастазія Ничик. Свято закінчилось молитвою, яку провів отець М. Позняк.

Ґеня-Матієшин Дутчак
Овкборн, Манітоба

СВЯТКУВАННЯ 70-ЛІТТЯ СОЮЗУ УКРАЇНОК КАНАДИ В КЕЛОВНА, Б. К.

В неділю, 22-го вересня, 1996, в Келовна, Б. К., відділ Союзу Українок Канади ім. Савелі Стечишин поважно і врочисто відсвяткував день в честь 70-ліття Союзу. Відділ в Келовна існує тільки 21 років, але велика частина членок почали свою працю в Союзі ще в молодих роках у своїх домашніх околицях на Канадійських степах, отак бачили і пережили поважну частину 70 літньої історії Союзу. Їхня віддана праця в Келовна доповнила до великої міри будову церкви Свв. Петра і Павла, церковну громаду, та українську культуру тут в новім домі до котрого вони прибули на так-званий відпочинок. Кожній членкині цього відділу належиться щира і глибока подяка. Не тільки за працю через минулі довгі роки, але також за участь у святкуванню 70-ліття. На цей день, між іншим, різні вистави грали велику ролю, включаючи вишиття, писанки, народні строї, печево і ткання, все упроядковано на гарно прибраних столах. Кожна членка цього відділу в якийсь спосіб жертвувала або час, або працю, або речі на виставу, щоби збагатити програму. Були експонати з давних літ, і були речі нововироблені або вишиті. Входячи до залі, гості на сам перед бачили столи і застановились оглянути їх та дискусувати вистави. Була також частина присвячена на інформацію про Музей. Ще один цікавий стіл показував стародавні піонерські речі зі збірки Др-а Й. Лукенчука. Ці принесли милі усмішки до уст багатьох членок, пригадуючи роки коли вони вживали таке саме в щоденному житті.

По молитві, котру провів о. Ю. Подтепа, голова ювілейного комітету, Анна Стельмащук, привітала всіх присутних. В своїм вступнім слові вона нагадала, що багато води протекло через 70 літ існування Союзу, і що ця вода деколи несла і наші сльози. Але глянувши на ті роки, ціла наша громада в Канаді мусить признати ту велику жертву, що рік за роком Союз віддавав громаді, церкві і народові. Слідували привіти від процінційної голови Союзу, Анни Шепел; від голови церковної громади, Мартина Дубика; і від заступника голови ТУС, Михайла Проця. Далі, на коротку розвагу, тому що українська пісня грала велику ролю в нашому житті, слідували пісні, тріо та дует, котрі виконали Анна Шепел, Галина Новосад і Анна Стельмащук.

Святочний реферат величаючи цю оказію прочитала Ґеня Свинарчук. У своїй промові вона дала рецензію организування Союзу і нагадала деякі основні моменти нашої праці, з котрих одна найважливіша була будова Музею в Саскатуні. При нагоді вона також представила двох присутніх основоположниць відділу в Келовна - Марію Метран і Зоню Талпаш.

На закінчення програми була висвітлена відіо-фільма, історії Музею, котра підкреслила довгу працю цієї будови і ті великі труднощі котрі було потрібно перемогти, щоби знести той прекрасний будинок, який стоїть над рікою Саскачеван у Саскатуні. Музей є найкращий діямант у короні Союзу - пам'ятаймо ним опікуватися і його шанувати.

По висвітленню фільми була розігравка трьох дарунків - вишиваний образ ангела, дар від Надії Купченко, котрий вишила її дочка; тканий „афген" від Каролі Романик; і $25.00 від Річарда Бартко. Продаж квитків і розігравку очолювала Оля Проць.

Після програми гості знову повенулися до вистав, і разом споживали каву і чай та смачні хрусти, які напекли членки відділу.

Подяка всім учасникам, жертводавцям і комітетові в котрім працювали Катерина Бартко, голова відділу ім. С. Стечишин, Маруся Гусь, Галина Новосад, Розалія Олеськів, Кароля Романик, Ґеня Свинарчук і Анна Стельмащук.

ЧИТАННЯ КНИЖОК

Найголовнішим завданням наших Рідних Шкіл є підготувати з наших дітей свідомих українців, навчити української мови, історії, географії, культури та прищепити любов до читання літератури.

Спрямуймо всю нашу енергію для виховання в наших дітях українського духа, що допоможе зберегти нашу мову, культуру і наше національне українське почуття. Безумовно, що це тяжке завдання зможуть виконати вчителі з українськими душами та відповідним знанням при допомозі вірного приятеля -- книжки.

Книжка в житті людини має надзвичайно велике значення. Вона є джерелом знання. З Книжки письменна людина дістає знання створені людством протягом довгої його попередньої історії.

Узагальнюючи багатогранний досвід виробничої і культурної діяльности людина з допомогою книжки передає цей досвід наступним поколінням. З книжки людина дізнається про великі відкриття і винаходи про боротьбу людини з прородою і опанування над нею.

Книжка дає не тільки знання, а й допомагає у вихованні повноцінної, всебічно розвиненої людини. Особливо важливим чинником у вихованні молодого покоління є читанни літератури.

Твори визначних письменників розбуджують і розвивають почування любови до рідного краю, до свого народу, захоплюють високими ідеями добра, правди і краси.

У літературі заховані та збережені духові скарби нації, призбирані на довгому історичному шляху її існування.

Література розкриває молодому поколінню минуле нашого народу і допомагає у вихованню характерів.

Література, як і кожне мистецтво, діє на серце людини, себто на її емоції, діє не тільки на свідомість, але й на підсвідомість.

Отже, добрим допомічним складником у вихованні молодого покоління є читання літератури.

Читання літератури допоможе нам у вихованні свідомих українців, у знанні мови і допоможе вільно користуватися нею.

Завданням школи і батьків виховувати у дітей любов до книжки, до друкованого слова, навчити дітей читати книжку і користуватися нею. Школа прищеплює вперше в житті дитини смак до читання. Тож треба звернути своєчасно особливу увагу на читання допомічної літератури по школах. Треба пам'ятати, що друковане слово дає багатий матеріял для розвитку мови. А мова є одним з найбільших надбань нашої нації, вона виникла і розвинулась разом з розвитком українського суспільства і служить нам знаряддям для боротьби з ворогами.

Отож книжка -- це наш вірний приятель, її треба любити і використовувати не лише як джерело знань, вона по дружньому допомагає розбиратися в бурхливій плутанині наших думок, почуттів, подій, полегшує нам життя.

Вона навчить нас поважати людину і самих себе, книжка дає нам розум і розбуджує почуття любови до нашої Батьківщини і до нашого народу. Подумаймо над цим і берімося до читання відповідної літератури по школах, бо може статися так, як застерігав нас і писав про це з гіркою іронією Т. Шевченко в посланні „І мертвим і живим...". А писав Він ось так:

„Отак-то ви навчаєтесь у чужому краю!
Німець скаже: Ви моголи.
Моголи, моголи, золотого
Тамерлана онучата голі.
Німець скаже: Ви Слав'яне.
Слав'яне, Слав'яне;
Славних прадідів великих
правнуки погані!

Колись будем і по свойому глаголать,
Як німець покаже, а до того й
історію нам нашу розкаже.
От тоді ми заходимось!"

Але подумаймо, щоб не було за пізно.

Зінаїда Маєвська

Український Музей Канади, С.У.К.
Ukrainian Museum of Canada, U.W.A.C.

Analyzing our Cultural Future

Dr. Denis Hlynka, Ph. D., delivered a very though-provoking address, titled "Ukrainian Canadian Culture in the Age of the Internet" at the UWAC Ukrainian Museum of Canada's recent Annual Conference. Dr. Hlynka is a specialist and professor in educational communications technology and post-modern curriculum theory at the University of Manitoba. He also teaches at the U of M within the Faculty of Arts, under the auspices of the Centre for Ukrainian Canadian Studies. Dr. Hlynka's analysis of the trends in postmodern culture and exploration of future applications of media technologies, like the Internet, presented many profound questions regarding the survival of our museums and other Ukrainian Canadian cultural and heritage institutions. Questions like:

- What will the role of the museum be in the age of the Internet?
- What kinds of resources will be necessary for survival and expansion?
- Who will be the audience, the workers, the volunteers, and the leaders?
- Who will implement such a vision?
- In what direction must the UWAC Ukrainian Museum of Canada move as we approach the year 2000?

Dr. Hlynka took into account the factor of an independent Ukraine affecting our perceived role and ability, as Canadians, to preserve Ukrainian culture. He commented in his address:

"Once we were the carriers and the repository of a free Ukrainian culture. Not any more. Once we were the only supporters of a Ukrainian language. Not any more. And a new paradox appears. If we support the reconstruction of Ukraine, as we should and do, then we also must divert our energies and funds which might have been targeted to the Ukrainian Canadian institutions here."

Dr. Hlynka also emphasized that we must allow our museums to progress into the digital information age if we are to maintain the Ukrainian cultural presence in Canada in the years to come. It is already happening in Ukraine, as verified by e-mail messages Dr. Hlynka received from the Museum of Kiev-Pechers'ka Lavra in Ukraine. Apparently, their museum has a four-year old computer science department where their experts work for a salary of \$5-\$10 a month, and rarely leave the museum because they are so devoted to preserving the culture of their country. "A new breed of electronic monks are sitting in those same damp caves, sending e-mail to the world! The point is, the Internet and contemporary technologies are having a major impact on culture. We need to keep current".

Dr. Hlynka outlined several strategies which he perceives as being critical for the survival and success of Ukrainian cultural institutions in Canada. They are as follows:

1. Heritage museums must not dwell completely in the past. Instead we must make the past visible within our contemporary context.
2. Because we are part Ukrainian and part Canadian, we cannot limit ourselves to celebrate only the Ukrainian part of our identity. The Canadian component must be included as well as a response to the legitimate interests of Canadian fact.
3. We can no longer fail to recognize and honour the work backed by volunteers. Nor can we afford to apply a negative label to volunteers as people who can't get a "real" job. Without them we are nothing. The survival of cultural institutions depends on the strength of their volunteer base if the likelihood is that more government cutbacks are targeted for such institutions.
4. Regular retraining and professional development programs are necessary for all staff members, including volunteers, paid staff, and especially the Board of Directors of these institutions.
5. We need to dismiss the negativity about ourselves and in others and relearn how to be ethical to our public, and how to direct them. We must treat our guests "like royalty", as Hlynka puts it, instead of intruders.
6. We need to hone and use our lobbying skills, despite the unavailability of funding from government and corporate Canada. The corporate sector may hold more unexplored potential and opportunities.
7. Heritage centers need to be places of strategic discussion, debate and change as we enter the global village. We can be proud of yesterday and today, but we must think and act for the future.

If you have any questions, comments, or suggestions you would like to send to the museum via the Internet, the E-mail address is:

ukrmuse@eagle.wbm.ca

Watch out for the new Web Site, coming soon on the World Wide Web.

The First English Translations of Ukrainian Fairy Tales

The 1870s and 1880s in Great Britain were marked by a noticeably increasing interest in Ukrainian ethnography and literature. To a considerable extent this interest was promoted by Mykhailo Drahomaniv, a noted Ukrainian scholar, critic and publicist who maintained close contacts with British Slavists, primarily with William Ralston Shedden-Ralston and William Richard Morfill. In 1873, Drahomaniv published an article in the magazine "Athenaeum" (No. 2405, Nov. 29) dedicated to Ukrainian experts on folklore. Various British periodicals carried reviews of the most important Ukrainian folkloristic publications, including a collection of Chumak songs by Ivan Rudchenko ("Athenaeum", No. 2444, Aug. 29, 1874) and a collection of historical songs by Volodymyr Antonovych and Mikhailo Dragomaniv ("Saturday Review", June 5, 1875). Prof. Alexander Chodzko's French translations of Ukrainian songs and "dumas" (ballads) from the collection of Volodymyr Antonovych and Mikhailo Dragomaniv, published under the title "Les chants historiques de l'Ukraine" (Historical Songs of Ukraine), was reviewed in the "Athenaeum" (No. 2715, Nov. 8, 1879).

The first English translations of Ukrainian folk-tales appeared in print in 1889. They were the work of Albert Henry Wratislaw. He was of Czech ancestry, his grandfather Maximilian Wratislaw having immigrated to England in 1770 and settled in Rugby. Albert Henry studied at Cambridge University where he also worked as a tutor for ten years (1844-53). Later, he was the principal of Felsted School, and then of the prestigious King Edward VI School. In 1889, the onset of blindness forced him to retire and he died at Southsea three years later.

Wishing to learn more about the land of his ancestors, Wratislaw visited Prague for the first time during the summer vacation of 1849. While in Bohemia, he wrote later in the Preface to the collection of his translations of Czech poetry, he realized that "the only way to the Czech heart was through the Czech language". He took up classes in Czech and before long acquired a fluent command of the language.

Most of his publications deal with the medieval period in Bohemia, although, apart from historical essays, he made translations from both medieval and contemporary Czech poetry.

Among the small group of British scholars specializing in Slavic literature, Wratislaw's authority as an expert was such that in April of 1877 he was invited to read four public lectures at the Taylorian Institution in Oxford University, under the Ilchester Foundation. In 1878, they were published in London under the title "The Native Literature of Bohemia in the Fourteenth Century".

Wratislaw's most important work was the excellent collection "Sixty Folk-Tales From Exclusively Slavonic Sources", translated into English Prose with Introduction and Notes (London: Stock, 1889; Boston: Houghton, 1890. xii, 315 p.). It contained Russian, Polish, Serbian, Byelorussian and other folk narrations, plus nine Ukrainian folk-tales: "The Beautiful Damsel" and the "Wicked Old Woman", "The Snake and the Princess", "Transformation into a Nightingale and a Cuckoo", "God Knows How to Punish Man", "Transmigration of the Soul", "The Wizard" (Kulish), and three tales of literary origin: "God and the Devil" by Petro Lavrivsky, and "Good Children" and "The Devil and the Gypsy" by Yakiv Holovatsky. In making this collection, Albert Henry Wratislaw utilized Karel Jaromir Erben's "One Hundred Folk-Tales and Slavic Narrations in the Original Vernacular". Wratislaw chose Erben's book originally to study at greater length and depth the main peculiarities of all Slavic languages, but he found himself so much under the spell of the stories that he made up his mind to translate a major portion of them.

Wratislaw was followed by Robert Nisbet Bain (1854-1909) who, five years later, simultaneously in London

and New York, published the book "Cossack Fairy Tales and Folk-Tales" (London: Lawrence-Bullen, 1894. xii, 290 p.). It consisted of 27 Ukrainian folk narrations in his translation.

Robert N. Bain was born in London. At the beginning of his career he worked as a public officer, yet from 1883 until his death he was a scientific associate of the British Museum. Bain was famous for his extraordinary memory. On his own he learned 20 foreign languages, Ukrainian, Russian and Polish included. He was also very well versed in the history of the Slavs. Robert N. Bain read all the literature he needed on the history and culture of the Slavs in the language of the original. Along with his work as a librarian, he did a lot of translating. He wrote essays and research works on the history of Slavic and Scandinavian countries.

Bain's translation of Ukrainian fairy tales appeared in print in 1894. He prefaced the Ukrainian collection with an interesting survey meant to acquaint Bain's fellow countrymen with the people and folklore of Ukraine. He called Ukrainian the language of the Cossacks and described it as a separate linguistic system, from which stemmed an extremely rich literature, beautiful folk songs and tales that proved quite unique in many respects.

Robert N. Bain proved that Ukrainian fairy tales retained numerous folk traits, among them such ancient components as the magic kerchief, magic egg, and so on. He called on folklorists to familiarize themselves with those masterpieces of folk creativity in the original.

The collection consisted of the fairy tales "Oh", "The Serpent-Wife", "The Fox and the Cat", "The Straw Ox", "The Ungrateful Children", "The Story of the Wind", "The Story of Unlucky Danylo", "The Old Dog", "The Iron Wolf", "The Three Brothers", "The Story of Ivan and the Daughter of the Sun", and others. Bain's book registered three London printings in 1894, 1902 and 1916, and two New York in 1894 and undated.

If one compares Wratislaw's and Bain's translations with the original texts, the only conclusion one will arrive at will be that the English versions are masterfully executed, with the sure touch of an excellent linguist for whom there are no trifles in literature or language, and who regards the smallest detail, the tiniest nuance as having crucial significance. Their translations are not overweighed with Ukrainian realities or unintelligible terms; everything is easily understood by the reader. At the same time, the foreign origin of every story is omnipresent. For the most, the similes, metaphors, hyperbolas and epithets of the original are preserved. There are few footnotes in the translations.

Albert Henry Wratislaw and Robert Nisbet Bain have gone down in the history of "Anglophone Ukrainiana" as the first English translators of Ukrainian fairy tales and literary writings.

-- *Roxoliana Zorivchak*
(Reprinted with permission from Forum, No. 62, 1985)

PROMIN SUBSCRIPTION FORM / ПЕРЕДПЛАТА НА ПРОМІНЬ

Give a Promin subscription as a gift to a friend or relative in Canada, Ukraine or any other country. A card will be enclosed acknowledging your gift.

Please send Promin to the following: **From:** ______________________

Name ______________________

Address ______________________

City Province Country Postal Code ______________________

Cheque or money order enclosed in the amount of $ __________ for _________ years at $20 ($25) a year

Canada - $20 a year, Other countries - $25 a year - В Канаді $20 на рік, В інших країнах - $25 на рік

PROMIN - BOX 73016, LIMERIDGE MALL POSTAL OUTLET, HAMILTON, ONTARIO, CANADA L9A 5H7

The 50th National Convention of the Ukrainian Self-Reliance League of Canada Edmonton, Alberta August 7 to 10, 1997

The National Executive and Convention Committee extend a warm invitation to all members of component organizations of CYC and to all Ukrainian Orthodox Parish Members. We invite you to attend the CYC Biennial Convention which will be held in Edmonton, August 7 to 10, and to visit with us and enjoy the beauty of the province.

The Westin Hotel (tel: 403-426-3636) has been chosen as the site for this year's convention. All events will be held at or near this facility. Rates ares $79.00 plus taxes per night (maximum 4 people per room). Parking is maximum $5.00 per day.

The hotel is extending the same flat rates for 2 days before and after the convention. When registering, please indicate that you are attending the National CYC Convention.

An excellent program is being prepared. We look forward to seeing you there!

For further information, contact Committee Members:

Eugene Harasymiw	403-476-3581
Erin Segin	403-471-8093
George Zaharia	403-434-5842
Eugene Yereniuk	403-455-5835
Alexandra Hohol	403-466-0810
Eugene Kushnir	403-456-5872
Bruce Prytuluk	403-434-8225
Dr. Paul Kit	403-466-8886

50ий Крайовий З'їзд Союзу Українців Самостійників в Едмонтоні, Альберта від 7-го до 10-го серпня, 1997 р.

Крайова управа СУС спільно з з'їздовим комітетом сердечно запрошує всіх членів складових організацій СУС та членів українських православних громад вз'яти участь у Крайовому З'їзді Союзу Українців Самостійників, який відбудеться від 7-го до 10-го серпня в місті Едмонтоні.

Подаємо до відома, що Westin Hotel (тел 403-426-3636) вибраний місцем на з'їзд. Цей готель запевняє нас першорядною обслугою підчас зїзду з оплатою $79.00 + податки на день (максимум чотири особи в кімнаті), а рата паркування $5.00 або менше на день. Також готель дає вам спосіб продовжувати приміщення за ту саму оплату два дні перед і два дні після з'їзду. Просимо делегатів повідомити в готелі, що ви є делегатами на з'їзді СУС.

Повідомляємо, що відповідна програма буде приготовлена. Більше інформації вишлемо пізніше з реєстраційними формами.

Особистий контакт з членами з'їздового комітету:

Євген Гарасимів	401-476-3581
Ірина Сійген	403-471-8093
Юрій Загарія	403-434-5842
Євген Єринюк	403-455-5835
Александра Гоголь	403-466-0810
Євген Кушнір	403-456-5872
Борис Притулюк	403-434-8225
Др. Павло Кіт	403-466-8886

UKRAINIAN CANADIAN CONGRESS, NATIONAL CONFERENCE "NATION BUILDING"

April 4, 5, 6, 1997, Colony Hotel, Toronto, Ontario

The program, which begins on Friday, April 4th, at 6:30 p.m. and concludes on Sunday April 6th at 4 p.m. includes:Plenary Sessions on the following topics: **"Nation Building", Rearticulating Multiculturalism", and "Immigration".** UCC standing committees will meet with interested participants and a meeting of local, provincial and national presidents will take place.

Sheila Copps, Minisiter of Canadian Heritage has been invited to speak at the banquet to be held on Saturday eveing at 6:00 p.m. OLeh Romaniw, UCC National President will speak at the Saturday luncheon. Detailed information is available at the National UCC Headquarters in Winnipeg or the UCC Ontario Council office.

Plan to attend this extremely vital conference and have input into the future of our nation.

About the ARTS

VESNIVKA CHOIR was established in 1965 by founding director Halyna Kvitka Kondracka. Since its inception, the 50-member chorus has delighted audiences around the world with its rich repertoire of Ukrainian liturgical, classical, contemporary and traditional folk music.

VESNIVKA's eight-city concert tour of The Netherlands and Belgium in March 1996 was the highlight of the choir's 30th season. To celebrate the historic anniversary, the ensemble released its first compact disc titled "VESNIVKA CHOIR", featuring award-winning and best loved folk songs. VESNIVKA will make history again in the summer of 1997 when members will join singers from around the world during Festival 500 to celebrate the founding of Newfoundland. VESNIVKA is to be one of two choirs from Ontario invited to participate in this landmark event.

VESNIVKA's reputation for excellence has earned the ensemble much critical acclaim and international prominence. In 1993, the choir won first place in the folk competition at the prestigious International Eisteddfodd in Llangollen, Wales, competing against 22 world-class ensembles. VESNIVKA was awarded the esteemed W. S. Gwynn Williams International Trophy for outstanding performance and the Eisteddfodd Medal.

At home, the choir has won several first-place awards for folk singing in the Canadian Broadcasting Corporation National Choral Competition. The choir also participated in the 1993 and 1989 International Choral Festival - Joy of Singing, held in Toronto.

In 1991, VESNIVKA toured Ukraine to honour 100 years of Ukrainian pioneer settlement in Canada. The choir commissioned works by Canadian composers which were showcased during that tour. The choir has also toured South America, Canada, Europe and Great Britain. As its contribution to the International Year of the Child, VESNIVKA staged a children's operetta. The choir has also recorded several albums.

HALYNA KVITKA-KONDRACKA

Halyna Kvitka Kondracka is the founding director of Toronto's award-winning VESNIVKA CHOIR and conductor of the BURLAKA MALE CHORUS. A dynamic conductor whose career spans more than three decades, Kondracka's passion for choral music has inspired singers around the world and instilled in them a deep-rooted love of music. Her unceasing dedication to the choral tradition has created a legacy that will continue to flourish for many years.

Among Kondracka's most notable contributions to the Canadian music scene is her work as creative and choral director of VESNIVKA. With boundless energy and unflagging confidence, Kondracka makes singing an enjoyable and challenging learning experience. She sets high standards and encourages choristers to strive for and achieve excellence.

Kondracka has earned many honours including the 1996 Ontario Choral Federation's Silver Anniversary Award for distinguished service. In 1995, she was nominated in the Performing Arts category in Toronto Life Magazine's "Women Who Make a Difference" Awards for her cultural contributions to the life of the city and noteworthy success in her field of endeavour. She received Canada's Birthday Achievement Award in 1983. A graduate of the University of Toronto Faculty of Music, Kondracka has studied under such respected Canadian choral conductors as Elmer Iseler and Denise Narcisse-Mair.

NEW RELEASE

Last spring, VESNIVKA CHOIR presented an exciting new compact disc featuring 17 of the most-loved Ukrainian folk songs. Released in Europe this past spring during the choir's critically acclaimed eight-city tour of Holland and Belgium, the

music of the VESNIVKA CHOIR nurtures the heart and soul. It is a sparkling celebration of Ukrainian folk sounds at their best. The collection, which marks the choir's 30th anniversary, is also available on cassette.

Listeners are spellbound by the enchanting strains of VESNIVKA's signature song, "The Little Cuckoo Bird", First Place Winner in the Folk category at the prestigious 1993 International Eisteddfodd in Llangollen, Wales. Also featured is the hauntingly beautiful, "Springtime Dreams", awarded First Place in the Folk category in the Canadian Broadcasting Corporation National Choral Competition. "Memories", a well known work by Hryhory Kytastyj, arranged for VESNIVKA by Ukrainian composer Alexander Levkovich, stirs the wistful soul longing for home. Lilting ritual songs evoking the god Kupalo and a maiden's yearning for lost love in "The Parting" are equally unforgettable. The spirited and ever-popular "Verchovyno" brings the glorious and carefree days of youth to life, while the nonsensical "Springtime Showers" is a sheer delight for every music lover.

VESNIVKA CHOIR is available on CD for $22 and on cassette for $12. In Toronto call 416-763-2197 or 416-246-9880. Also available in the Ukrainian Book Store, 10215 97th Street, Edmonton, Alberta (405-422-4255).

ВІСТІ З ЦЕНТРАЛІ

СВЯТКУВАННЯ ВИЗНАЧНИХ ЖІНОК

Лютий - місяць невмирущої пам'яті визначних українських жінок, перед якими клонять голови українці цілого світу.

Леся Українка - борець словом за кращу долю нашого народу. Сила її поетичного слова може послужити як приклад для українського народу, який постійно бореться за свою кращу долю. Дотримуймося вже уведеної традиції нашої організації і влаштовуймо академії і концерти в її память. Хай світла постать поетеси буде для нас українських жінок, прикладом до наслідування. Леся Українка кликала нас такими словами:

Вставай хто живий, в кого думка повстала
Година для праці настала,
Не бійся досвітньої мли,
Досвітній огонь запали
Коли ще зоря не заграла.

Олга Басараб, Олена Теліга, і Харитя Кононенко - безстрашні мучениці за волю українського народу, в яких була сильна воля та глибока національна ідейність. Згадуймо і їх та віддаймо ім належну пошану.

Вшановуючи наших героїнь, звернімо особливу увагу на ту творчу спадщину, яку вони залишили як дороговказ для нас і для наших майбутніх поколінь. Дивімось на світ очима примірної української жінки - громадянки, свідомої своїх національних обов'язків. В Централі Союзу можна набути відповідні реферати і програми, щоб гідно відзначити наших героїнь.

РІЧНІ ЗВІТИ

Пригадуємо відділам вислати свої річні звіти та дописи з відповідними знимками про різні імпрези для поміщення в Промені.

АНКЕТИ

Щиро дякуємо всім відділам, які вже прислали свої виповнені анкети разом з бюджетом я також список членок відділів. Це уможливить нам завести точні рекорди і статистику відділів зокрема і організації взагальному. Перший відділ що прислав нам анкету цього року це відділ ім. Лесі Українки з Ґлеслин Саск. Просимо всіх ти х, що не полагодили цієї справи, зробити це якнайскоріше.

КОЛЕГІЯ СВЯТОГО АНДРЕЯ

Центральна Управа рішила дати фінасову допомогу двом теологам Колегії в. Андрея за написану працю відносно їх курсів в 1996-97-му навчальному році, тобто одну нагороду за твір в українській мові, а другу за твір в англійській мові. Надіємося що це дасть певне заохочення теологам і залишить позитивні наслідки на кори сть Української Православної Церкви в Канаді. Рівночасно закликаємо всіх підтримувати Колегію своїми щедрими пожертвами.

Орися Сушко, Голова

СОЮЗ УКРАЇНОК КАНАДИ

Ukrainian Women's Association of Canada

NEWS FROM THE NATIONAL OFFICE

INTERNATIONAL WOMEN'S DAY - March 8th

International Women's Day is officially recognized by the United Nations. Celebrated by most countries in the world, this day has taken on a different flavour in various countries and communities. What a tremendous opportunity this proclamation provides for celebrating the achievements of women across the world! With our attention turned to Ukrainian women in particular, while we honour their accomplishments, we should never lose sight of the fact that there is still a great deal to do toward the advancement and betterment of women in Ukraine. We must offer hope and support to the women of Ukraine and assist them whenever possible in reaching their rightful place in the Ukrainian nation and in the global society.

HONOURING THE FAMED AND CELEBRATED

In the months of February and March our branches traditionally recognize a number of Ukrainian women, such as Lesia Ukrainka, Olha Kobylanska, Olena Teliha and others, for their great and inspirational literary achievements. By virtue of their extraordinary talents, these women have contributed significantly to the literary heritage of the Ukrainian people. In addition we recognize the tremendous contributions made by our poet Taras Shevchenko. These great fighters for human rights, and for the rights of women should be especially cherished at a time when the Ukrainian nation is struggling to consolidate its independence.

We encourage you to include the participation of our youth in such commemorative celebrations. It is vital that they become familiar with the great historical past of Ukraine. The knowledge gained from their participation in such events will serve as a catalyst in developing pride in their Ukrainian heritage, and thus become instrumental in retaining their ethnic identity.

ANNUAL REPORTS (ANKETAS)

Thank you for your prompt response to our request regarding the annual reports (anketas). Thank you as well for the lists of your membership. We would like to complete the database of our entire membership, which will assist us in maintaining up-to-date records of our membership, as well as a tracking system for those who relocate. We appreciate your assistance in this endeavour. Please forward your membership list as soon as possible, if you have not already done so. As well, thank you for completing the sections of the anketa regarding your 70-th anniversary celebrations and your assistance to Ukraine.

Please submit your annual report and documentation of your events, along with pictures, to Promin for publication in either the Ukrainian or English sections.

ST. ANDREWS COLLEGE

The national executive has decided to provide financial support for two theology students for essays related to one of the course selections they have successfully completed during the 1996 - 97 academic year, i.e. one in the Ukrainian language and the other in the English language. We consider this an extremely positive action towards encouraging our theology students to continue their studies. We encourage all of our members and branches to continue providing financial support for the College as is practicable.

Orysia Sushko, President

Helen Raycheba, Convenor of Ecology of the UWAC, has contributed a great deal towards keeping our senior members informed of current government changes which affect their future. Following is a copy of a letter written by Al Smith, President of the United Senior Citizens of Ontario, to Jean Augustine, MP (copy to the Prime Minister) concerning the government's plans to replace the Guaranteed Income Supplement and Old Age Supplement with a new Seniors Benefit. For information on how to petition against this new Seniors Benefit, please contact Helen Raycheba.

August 20, 1996

Dear Ms. Augustine,

According to a recent article we received from one of our members, by the year 2001, seniors with annual incomes over $26,000 face double taxation.

The government's plans to replace the Guaranteed Income Supplement and Old Age Supplement with the new Seniors Benefit, it would appear, is intended to give less income to seniors in general and target it only to the lowest of income. If this legislation passes, it will certainly discourage people from saving for their retirement. After all, if you are going to lose between 47 and 78 cents of every dollar to retirement income, then why bother saving for your old age?

The Seniors Benefit also discriminates against married people. Figures released stated that every senior couple will get a guaranteed basic income of $18,440, tax-free and indexed to inflation. Senior singles will get $11,420. What kind of a message is the government sending here? Before retirement, get a divorce and live together because you'll get $4,400 more a year. Is this the kind of information we should be relaying to our members?

The United Senior Citizens is a non-partisan, non-sectarian and non-racial association representing approximately 300,000 seniors throughout the Province of Ontario. Our objective is to improve the quality of life for all older adults in Ontario.

We feel that the implementation of the new Seniors Benefit would be grossly unfair. I would like to remind you that more seniors per capita go to vote on election day than any other age group.

We would appreciate receiving a copy of the impending changes to the legislation and an opportunity to meet and discuss these changes with you at your earliest possible convenience.

Al Smith, President

КВІТИ НЕЗАБУТНІМ
IN MEMORIUM

СПІВЧУТТЯ

18-го грудня, 1996-го року несподівано упокоївся в Бозі головний редактор „Українського Голосу", бл. п. Микола Гринь, , проживши 71 рік. Похоронні відправи і похорон бл. п. **Миколи Гриня** відбулися з церкви в. Андрея в Торонто 23 грудня, 1996 р., а поми -нальне Богослуження у Вінніпезі відбулося в неділю 26-го січня в Катедрі Пресв. Тройці.

Опечальній дружині Покійного Миколи, заслуженій редакторці Променя Олені і їхнім дітям, висловлюємо глибоке співчуття. Нехай Господь Бог оселить душу спочилого Миколи в Царстві Небеснім, а добра пам'ять про нього хай буде між нами.
Вічна Пам'ять!

Централъна Управа Союзу Українок Канади

Бл. п. Іван Кіящук
Вже болючий рік минає від упокоєння мого дорогого мужа Івана Кіящука, який відійшов у вічність 13-го лютого, 1996 р. В його світлу пам'ять жертвию $50.00 на журнал Промінь.

Вічна Йому пам'ять!

Засумована дружина Катерина
Едмонтон, Альверта

У вісімнадцяту річницю упокоєння нашої дорогої і любої тети **Йозефи Чепешук**, яка упокоїлася 5-го жовтня, 1978 р., посилаємо на нев'янучий вінок в її пам'ять $50.00.
Вічна Її память!

Василь і Юстина Боднар
Етобіко, Онтаріо

У світлу пам'ять моеї дорогі родини
Тата - **Петра Галушка**, який упокоївся 14-го квітна, 1968 р.
Мами - **Александри**, яка упокоїлася 6-го січня, 1948 р.
Брата - **Ореста**, який упокоївся 19-го серпня, 1983 р.
Сестри **Євдокії (Іваницька)**, яка упокоїлася 2-го червня, 1990 р.
Брата **Євгена**, який упокоївся 10-го липна, 1995 р.
дарую $100 на журнал Промінь як невянучей вінок на їхні могили. З Богом спочивайте дорога і незабутня родино.
Вічна Їм пам'ять!

Орися Прокопів
Етовіко, Онтаріо

У світлу і незабутню пам'ять моїх дорогих родичів - бл. п. Теклі і бл. п. Петра Гарасимчук і в пам'ять моїх хресних батьків, **Василя і Марії Новосад** дарую $20 на журнал Промінь як нев'янучі вінки на їхні могили.

Іванна Басараба
Волфвил, Н. С.

Залучуємо $20 на нев'янучий вінок наших покійних батьків - **Николи і Клавдії Молінські** та **Мнолії Пасічник**.

Вічна Їм пам'ять!

Єлан, Дарина, Олесь і Марко Пасічник
Кемлупс, Б. К.

У світлу незабутню пам'ять мого дорогого мужа **Івана Кучера,** який упокоївся 28-го січня, 1989 р., замість квітів на могилу дарую на журнал Промінь $50.00.
Вічна пам'ять покійному!
Дружина Василина Кучер
Вернон, Б. К.

КВІТИ НЕЗАБУТНІМ
IN MEMORIUM

IN MEMORY OF ANNA DERKACH (nee Kondra), Canora, Sask.

In the quiet of a dark cold night on January 22, 1996, in her 97th year, God called our beloved mother, grandmother, great-grandmother to her eternal resting place. Anna passed on in the presence of her dear family at the special-care home Gateway Lodge where she had resided since January 8, 1991.

Anna was born on April 25, 1989 in the Mazeppa district. She was the first child of a newly wed yound couple just arrived from the Ukraine, Oleksa and Ewsokia Kondra. she grew up in this early pioneer family, the eldest of ten, living the harsh pioneer life.

All her life she lived on the farm where she married Saffrom Derkach in 1922, retiring to Canora in 1958. The family were members of the Ukrainian Orthodox Church at Mazeppa and later in Canora. Daughters Olga, Lavinia and Odarka were born and raised on the farm they occupied from 1927 to 1958. Anna loved gardening and growing beautiful flowers and houseplants. Above all, she loved her family - daughters, grandchildren, and great-grandchildren and was for them a constant help and caregiver. During the last few weeks following her stroke, her family were constantly at her side, sharing her pain until the final hour when she passed on into God's care.

In deep sorrow we all mourn her passing, remembering her love and kindness and her wonderful smile for each one of us. Left to mourn her passing are her daughters: Olga Oystryk and family; Odarka Kudeba and family; Lavinia McGill and family; Safron, age 100; also her youngest sister Antonia Kopelchuk and family; her brothers Dr. Peter Kondra and family and Kazimer Kondra and family!

Eternal Memory!

-- submitted by Olga and Odarka

Mrs. **Ellen Kohut** entered into eternal rest on November 20, 1996 at the age of 96 years. As an everlasting wreath in memory of our dear member a donation of $20 is made to the Promin Press fund.
Vichnaya Pamyat!

UWAC, Olena Pchilka Branch
Yorkton, Sask.

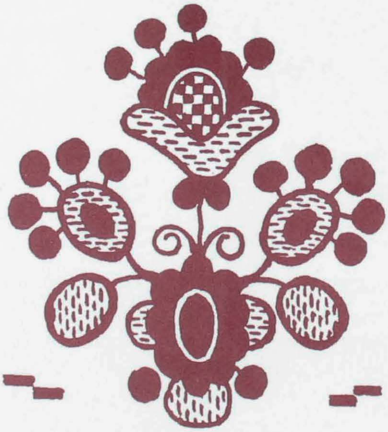

В світлу пам'ять бувшої голови Східньої Екзекутиви Союзу Українок Канади, **Марії Іванець**, яка упокоїлася в Брентфорд, Онтаріо, 24-го грудня, 1996 р. складємо пожертву на Промінь в сумі $50.00, як нев'янучий вінок на її могилу.
Хай пам'ять її буде вічно з нами!

Східня Екзекутива Союзу Українок Канади

ПРЕСОВИЙ ФОНД
PRESS FUND DONATIONS

December 1, 1996 to December 31, 1996

UWAC Savella Stechishin Branch, Kelowna	200.00
UWAC St. Andrew's Parish, Edmonton	100.00
UWAC Lesia Ukrainka Branch, Vancouver	70.00
Mary Makarenko (Niagara Falls)	50.00
UWAC Lesia Ukrainka Branch, (Oakburn)	30.00
Jean Naciuk (Edmonton)	25.00
Y. Panchuk (Sicamous)	20.00
Stephania Stefura (Montreal)	20.00
Lena Tataryn (Thorhild)	15.00
UWAC Provincial Executive, British Columbia	15.00
Rev. & Mrs. O. Flak (Edmonton)	10.00
Anna Hrycyk (Hamilton)	10.00
Kateryna Koshlay (Montreal)	10.00
Beatrice Ochitwa (Canora)	10.00
Maria Presunka (Dauphin)	10.00
Anne Stelmaschuk (Kelowna)	10.00
Irene Talpash (Dauphin)	10.00
Pauline Yaremchuk (Myrnam)	10.00
Anne Yewchuk (Weston)	10.00
Mary Metrunec (Myrnam)	8.00
Anne Bucklaschuk (Oakburn)	5.00
Mary Homonko (Hamilton)	5.00
Sadie Hudyma (Grand Centre)	5.00
Nellie Krawchuk (Surrey)	5.00
Mr. & Mrs. M. Lyne (Kamloops)	5.00
Olga Semeniuk (Amherstburg)	5.00
Catherine Sosnicky (Mississauga)	5.00
Julia Varvarich (St. Leonard)	5.00

January 1, 1997 to January 31, 1997

Anna Zawalsky (North Battleford)	30.00
Ludmila Karpinsky (Vancouver)	25.00
Zenovia Zmiyiewsky (Thunder Bay)	25.00
Betty Konowalchuk (Surrey)	20.00
Effie Christiuk (Dufrost)	20.00
Lidia Leber (Etobicoke)	20.00
Natalie Hladyniuk (Niagara Falls)	15.00
Halia Sluzar (Mississauga)	15.00
Pauline Kindrachuk (Vernon)	10.00
Mary Mack (Ottawa)	10.00
Maria Panasiuk (Toronto)	10.00
Stephania Medynski (Montreal)	10.00
Nellie Oystryk (Kamsack)	10.00
Antonia Walkovich (Montreal)	10.00
Angelina Dwernichuk (Chilliwack)	5.00
Nellie Marchuk (Sardis)	5.00
Anastazia Kowalchuk (Montreal)	5.00
Olha Regush (Montreal)	5.00
Emilia Trufyn (Brampton)	5.00
Linda Melnyk (Toronto)	5.00
Natalie Manchuk (Barrie)	5.00

DONATION

(Note received with a 2-year subscription renewal)

Thank you for the hours of enjoyment your magazine provides. It keeps me in touch with my friends across Canada.

In Christian Love,
Anne Malysh
Vernon, B. C.

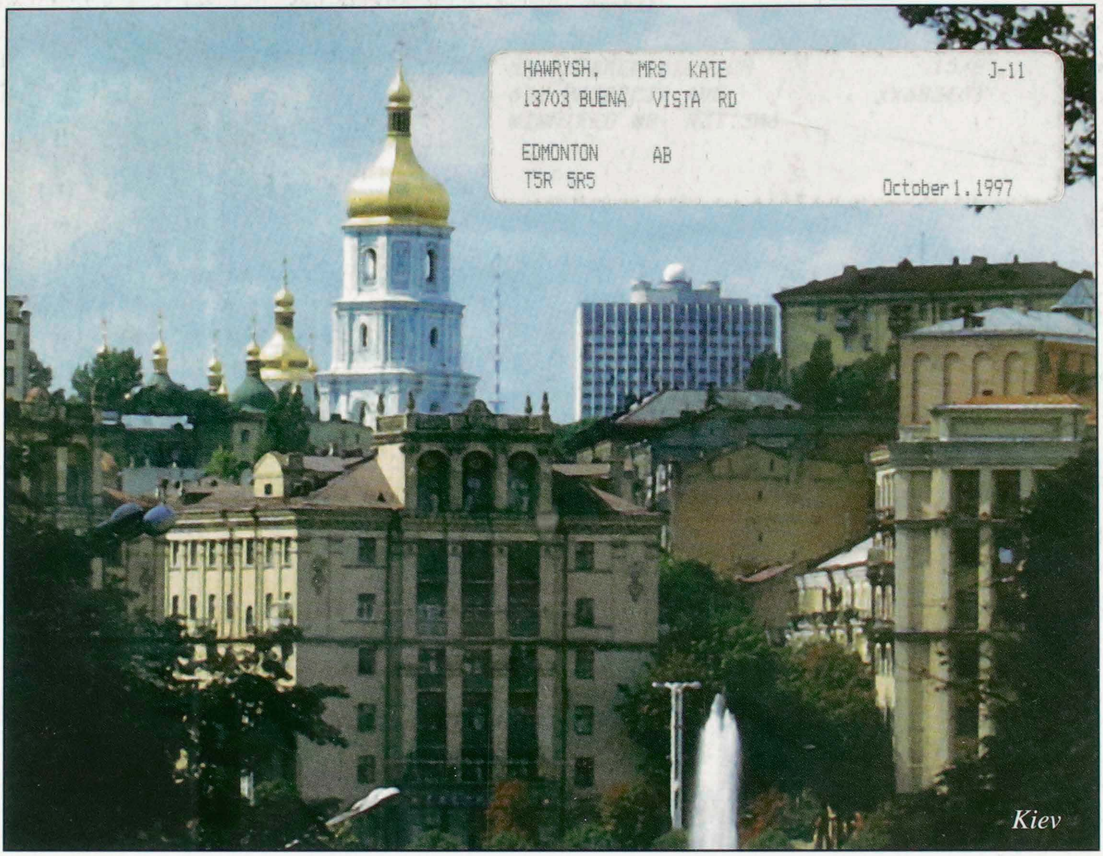

Kiev

ВИДАННЯ, ЯКІ МОЖНА НАБУТИ В ЦЕНТРАЛІ СОЮЗУ УКРАЇНОК КАНАДИ
ITEMS THAT MAY BE PURCHASED FROM THE NATIONAL OFFICE
UKRAINIAN WOMEN'S ASSOCIATION OF CANADA
851 Barton Street East, Hamilton Ontario L8L 3B4 Tel.: 905-312-4742 Fax: 905-524-5362
Office hours - 9:00 a.m. to 4:00 p.m., Monday to Friday

РІЗНІ ВИДАННЯ / ЛІТЕРАТУРА

Ukrainian Embroidery Designs & Stitches	$10.00
Ukrainian Weaving Patterns & instructions (D. Yanda)	15.00
Ukrainian Canadiana	8.00
Ukrainian Daughter's Cook Book (Regina, SK)	12.00
Green Grove Ukr. Orthodox Summer Camp Cookbook	12.00
Heavenly Cookbook (UWAC, Lesia Ukrainka branch, St. Catharines ON)	12.00
Country Cooking (UWAC, Daughters of Ukraine branch, Roblin MB)	12.00
Півстоліття на громадській ниві, *Н. Когуська (Bilingual)*	18.00
Видатні жінки України, Н. Полонська-Василенко	5.00
Нариси з української культури, *3 томи (Bilingual)*	10.00
Чверть століття Союзу Українок Канади, *Н. Когуська*	2.00
На крилах пісень, *пісні з нотами, слова Л. Українки*	5.00
Збірник з нагоди 100-річчя народження Л. Українки	8.00
Свята Православної Церкви, *Прот. І. Стус (Bilingual)*	5.00
Ознака Надії? (з подорожі Митр. Василія по Україні), *Прот. С. Ярмусь*	10.00

ДИТЯЧА ЛІТЕРАТУРА

Духовні пісні для дітей і молоді, СУК	5.00
Релігійні пісні - недільних і рідних шкіл, *о. В. Слозар*	2.00
Наша Віра - Our Faith - Levels 1 & 2	8.00
Христос Воскрес - Easter, *F. Pelech*	2.00
Український вертеп - колядки і сценка, *Д. і М. Лунь*	2.00
Статут Союзу Українок Канади / Constitution of the Ukrainian Women's Association of Canada	3.00
Грамоти, 25-літ або більше (можна дописати роки) Certificates, 25 year, or greater, membership	3.00
Грамоти почесні Honorary certificates	1.75
Kurelek Hasty Notes, with envelopes (8 per pkg.)	7.00
Set of 20 pysanka cards	8.00
Silver spoons with Smoloskyp insignia	5.00
Membership pins, Smoloskyp	10.00
Serviettes with Smoloskyp insignia (100 per pkg.)	13.00

Note: Postage, handling and 7% GST extra.